

دوره ششم تفنیدیه

مذاکرات مجلس

شماره

۱۹۷

جله

۲۳۲

قیمه اشتراك

داخه ايران سالانه ده تومان
خارجه « دوازده تومان »

قیمه تك شماره

يك قران

مندرجات

فقط شامل مذاكرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی
خواهد بود

پس از ختم هر جلسه كليه مذاكرات در يك شماره منتشر میشود.

مطبعه مجلس

تاریخ تاسیس آذر

۱۳۰۵

جله سه شنبه ۲۸

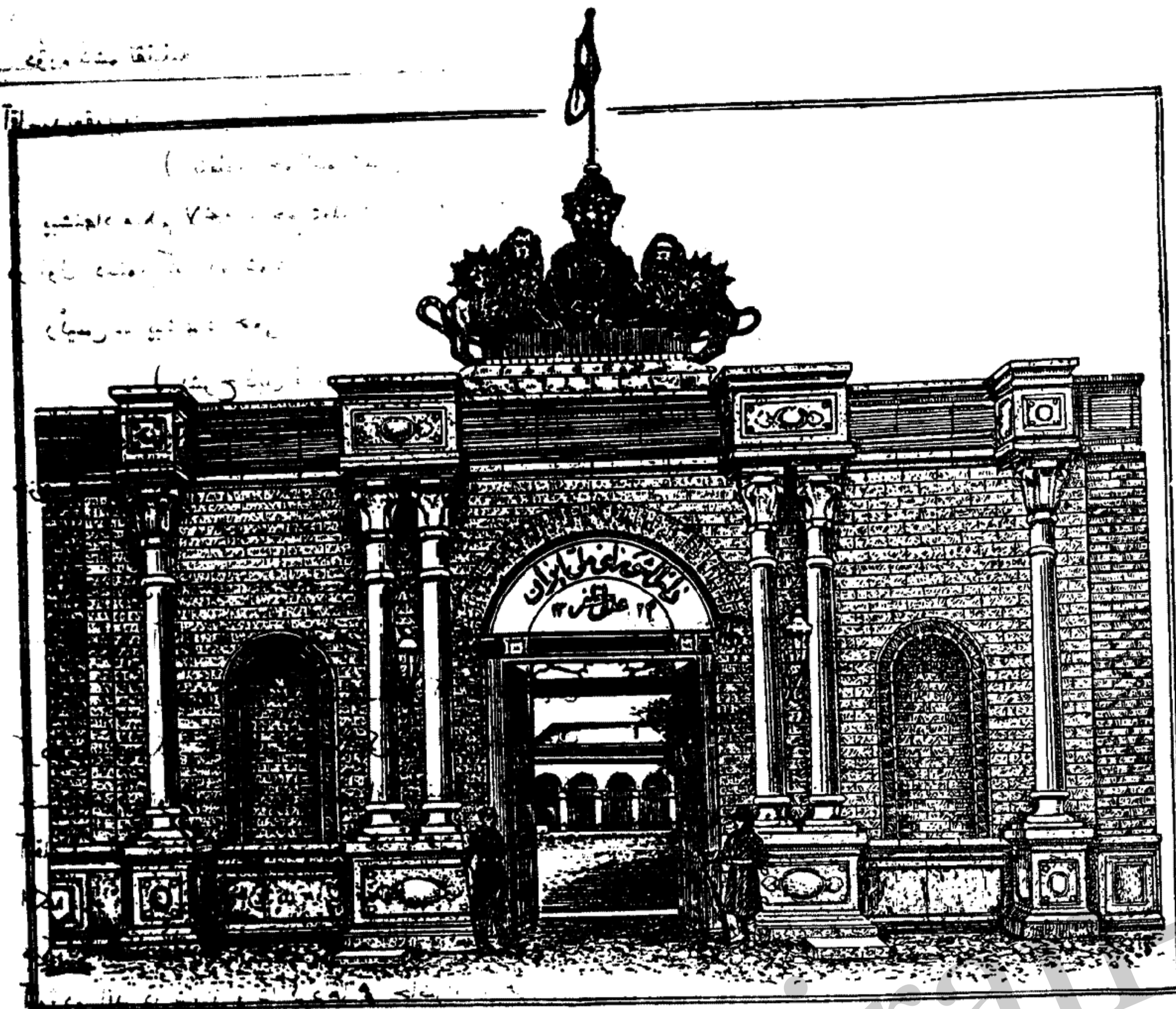
فروردین ماه ۱۳۰۷

مطابق ۲۶ شوال الحکم

۱۳۴۶

فهرست مندرجات

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	مذاکره نسبت به لایحه استخدام دو نفر معلم آهنگری و نجاری از آلمان برای مدرسه صنعتی فارس و تصویب فوریت و اصل لایحه	۴۱۰۷	۴۱۱۱
۲	مذاکره نسبت به لایحه اجازه نقشه برداری خطوط آهن به سندیکای مختلط از کمپانیهای آلمانی و آمریکائی و تصویب فوریت و طرح آن	۴۱۳۲	۴۱۳۲
۳	اعلام اسامی اعضاء کمیسیونها	۴۱۳۳	۴۱۳۳
۴	قانون استخدام دو نفر معلم از آلمان برای مدرسه صنعتی فارس	۴۱۳۳	۴۱۳۳

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس سه شنبه ۲۸ فروردین ماه ۱۳۰۷ مطابق ۲۶ تیر الحکمر ۱۳۴۶

جلسه ۲۳۲

(مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر برپاست آقای
 پیرنیا تشکیل گردید)
 (صورت مجلس بوم یکشنبه ۲۶ فروردین را آقای
 دولتشاهی قرائت نمودند)
 رئیس - طوبی و بجللی تصویب شد. پیشنهاده آقای
 رئیس - صورت مجلس و بجللی تصویب شد. پیشنهاده آقای
 کفتمند و بجللی (کفتمند و بجللی)
 رئیس - طوبی و بجللی تصویب شد. پیشنهاده آقای

آقای سید یعقوب

(اینطور خوانده شد)

پیشنهاد میکنم لایحه راجع معلمین مدرسه صنعتی شیراز در اول دستور گذارده شود

رئیس -- پیشنهاد جمعی از آقایان

(بشرح ذیل قرائت شد)

پیشنهاد میمائیم مستمری محمد رضا میرزا در درجه اول جزء دستور شود

(مهمه نمایندگان)

امای این پیشنهاد مربوط مجلس آتیه است

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب -- این پیشنهادی که بنده عرض کردم تان میکنم نمایندگان محترم همگی در این باب بایک حسن نظری توجه بفرمایند یکنفر از نمایندگان شیراز که آقای ضیاء باشند خیلی در این کار زحمت کشیدند و به انکاء روح مجلس که با کارهای معارفی همیشه موافقت میکرده است ایشان زحماتی کشیده اند و معلمینی را هم آورده اند در شیراز و شاگردها هم حاضرند و هر روزی که این مسئله عقب بیفتد يك ضرری متوجه میشود این است که بنده تقاضا میکنم آقایان موافقت بفرمایند مطرح شود

رئیس -- آقای زوار

زوار -- هیچ دلیلی بنده را قانع نمیکند به اینکه هیچ امری مهمتر از مسائل صحی در مملکت باشد شما میدانید که ما ناچه درجه محتاج به امور صحیه هستیم حالا که نماینده محترم صحیه هم حاضر هستند بنده تقاضا میکنم بالایحه که ایشان آورده اند آقایان موافقت بفرمایند و این مسئله را تمام کنند بعد بکارهای دیگر بپردازند

رئیس -- آقایان اینکه پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب را

تصویب میکنند قیام فرمایند

(عده کثیری قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد

(ماده واحده بشرح ذیل قرائت شد)

ماده واحده -- وزارت معارف مجاز است که یکنفر معلم آهنگری و یکنفر نجاری که یکی از آنها شایسته مدیری فنی هم باشد از مملکت آلمان برای مدرسه صنعتی فارس از اول فروردین ۱۳۰۷ مطابق شرایط ذیل استخدام نماید

ا -- مدت استخدام معلمین مذکور که از اول فروردین ۱۳۰۷ برای سه سال و سه ماه است و در صورتیکه بخوبی از عهده وظائف محوله برآمده اثبات لیاقت نمودند وزارت معارف مجاز خواهد بود استخدام مشار الیه را برای دو سال دیگر هم تمدید نماید که مجموعاً پنجسال و سه ماه بشود

ب -- حقوق مدیر و معلم از قرار سالی دوهزار و چهار صد تومان حقوق معلم دیگر سالی یک هزار و هشتصد تومان است که با قیاط ماهیانه دریافت خواهند داشت

ج -- در موقع عزیمت بایران بهر يك از معلمین مذکور مبلغ سیصد تومان بعنوان خرج سفر داده میشود و هنگام ختم قرارداد هم چنانچه کنتراست مشار الیه تجدید نکردد و بخواهند به آلمان مراجعت کنند بهر يك معادل مبلغ مزبور برای معاودت پرداخته خواهد شد

د -- مستخدمین مذکور سالی یکماه در تابستان حق مرخصی با استفاده از حقوق خواهند داشت و میتوانند با اجازه وزارت معارف پس از چند سال بکمرتبه از مجموع مرخصیهای خود فقط در موقع تعطیل تابستان استفاده نمایند

ه -- وزارت معارف اختیار دارد سایر شرایط استخدام معلمین مذکور را برطبق قانون ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین و قرارداد آنها را امضا نماید

رئیس -- مذاکرات راجع به فوریت است . آقای بامداد

بامداد -- بنده موافقم

رئیس -- آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی -- بنده آرزویم همین است که انشاء الله متخصصین فنی از هر قبیل برای مملکت بخواهیم استفاده کنیم اما چیزی که مرا بمخالفت وامیدارد این است که مامتخصص میخواهیم ولی استفاده از وجود اینها نمیکنیم

رئیس -- راجع به فوریت است .

فیروز آبادی -- بله راجع به فوریت هم عرض میکنم لزومی ندارد که ما به فوریت این موضوع را طرح کنیم بنده عقیده ام این است که این موضوع برود در کمیسیون و در آنجا مذاکره شود بعد بیاید مجلس

رئیس -- آقای بامداد

بامداد -- آقای فیروز آبادی اگر از مقدمات قضیه مسبوق بودند بنده خیال میکنم که خودشان هم موافقت میفرمودند زیرا نظرشان بر این است که خسارتی بر بودجه وارد نشود و فعلاً اگر چنانچه به فوریت رای داده نشود مخالف با نظریه آقای فیروز آبادی خواهد بود زیرا مدرسه گرفتار يك خسارت عمده میشود مدرسه افتتاح شده و شاگرد ها دعوت شده اند ماشینهایی که خواسته اند آمده است ولی معلمی نیست که ماشینها را بکار بیندازد بنا بر این ممکن است ماشینها زنگ بزنند و يك خسارت فوق العاده متوجه شود این است که بنده تقاضا میکنم آقایان هم موافقت فرمایند

فیروز آبادی -- بنده هم موافقت میکنم

رئیس -- رای میکنیم آقایان اینکه با فوریت قسم اول موافقت قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد . فوریت دوم مطرح است مخالفی ندارد

(گفتند خیر)

رئیس -- آقایان اینکه فوریت قسم دوم را تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

رئیس -- تصویب شد . خود ماده واحده مطرح است

آقای بامداد

بامداد -- بنده موافقم

رئیس -- آقای محمد ولی میرزا

محمد ولی میرزا -- بنده با نهایت موافقتی که دارم عرض میکنم که این لایحه فقط قسمتی از این مملکت را بهره مند میکند در صورتیکه در يك همچو لایحه جا دارد که در این موقع به آقایان نمایندگان فارس تبریک گفته شود که این موفقیت را حاصل کرده اند بنده غبطه میخورم از اینکه وزارت معارف خودش به این فکر نمی افتد که بهترین مؤسسات را برای این مملکت توسعه بدهد بنده تصور میکنم که همه آقایان علاقه مند باشند و همیشه همگی در اینجا متفق علیه هستیم بر اینکه قلم او باید اضافه شود و باید در اردبیل بودجه معارف کوشش کرد و با اینکه تمام هم ما و کوشش ما در افلا می است که راجع معارف است متأسفانه وزارت معارف هیچ فکرشان تجاوز کرده است که يك چنین مؤسسه ای هم بمدارس اضافه شود که از نقطه نظر وضعیات مملکت و تربیت اهالی مملکت میبایستی يك حرفه بشاگردان آموخته شود بنده تقاضا میکنم که آقای معاون وزارت معارف هم که تشریف دارند این قضیه را جداً در نظر بگیرند بلکه انشاء الله در هذمه السنه ۱۳۰۷ بودجه ما را تنظیم میکنند و بکمیسیون میباید این مسئله را کاملاً مورد دقت قرار بدهند اگر در آذربایجان در يك شهری مثل تبریز بنا باشد چهار مدرسه باشد بنده باند یکیش را حذف کرد و يك چنین مدرسه صنعتی ایجاد کرد از این مدارس حقیقه جز اینکه مستخدم زیاد کنیم فایده دیگری برای ما نخواهد داشت بنده تصور میکنم تمام اهالی ولایات این عرض را که بنده میکنم تصدیق فرمایند و تشویق کنند و حاضر شوند که مخصوصاً يك مالیات جدیدی برای آنها وضع شود و يك چنین مؤسسه ای در اکثر نقاط ولایات تأسیس شود و هیچ

کس از نقطه نظر فدا کاری برای این عملی که می شود اجتناب نخواهد کرد بشرطی که این مسئله را خود وزارت معارف در نظر بگیرد بنده خیلی خوشوقتم که نمایندگان فارس نوانستند که يك چنین موفقیتی را احراز کنند ولی عرض میکنم برای آذربایجان کرمان و بالاخره اغلب نقاط این مملکت این مسئله لازم است ما برای کرمان، خراسان، سایر نقاط این همه تقاضا کردیم تنها کردم که يك مدرسه رنگ رزی تاسیس شود اگر تاسیس شده بود امروز مذاکره فالی جوهری به میان نمی آمد این مذاکراتی که ما میکنیم و توقعاتی که مردم میکنند برای این است که این ضررها ایجاد نشود بنده خواستم این قضیه را تذکر بدهم که اگر این مسئله که اکثریت بلکه همه آقایان نمایندگان عقیده دارند وزارت معارف شدیداً در نظر بگیرند بنده که در کمیسیون بودجه عضویت دارم و بعد هم در مجلس هراندازه که بشود در خیلی از قسمتهای بودجه ممکن است موافقت نکنم -

رئیس -- آقای بامداد

بامداد - بنده این مبحث را فوق العاده اهمیت میدهم و مکرر میخواستم که این مسئله در مجلس مطرح شود ولی موقع مناسبی بدست نیامد موضوع این قبیل مدارس و اینکه در این مدارس يك اشخاصی تربیت شوند که بالاخره احتیاجات مردم را رفع کنند این يك موضوعی است که نه تنها ما بلکه تمام دنیا را مشغول کرده است و این مربوط بتاسیس مدارس صنعتی آنها نیست آقای خودشان بنده خیال میکنم يك آدم تحصیل کرده باشند و باید بدانند که میتد معارف مدخلیت دارد، کیفیت تربیت در این موضوع مدخلیت دارد، نه اینکه يك چنین مدرسه تاسیس شود و يك عده بروند در آن مدرسه رنگ رزی با فالی باقی را یاد بگیرند آنوقت عشق اینکه بروند نوکر دولت بشوند از دماغ آنها خارج میشود. چنانچه خود فرانسوی ها که دارای مدارس

صنعتی و فنی هستند داد از این درد میزنند منتها آن کسیکه رنگ رزی میشود باز میخواهد که دولت او را در رنگ رزی استخدام کند و امیدواریم که يك روزی يك وقتی انشاء الله مملکت متوجه باین قضیه بشود اما اینکه راجع ببودجه معارف میفرمایند بودجه معارف ما امروز مرحله اولش است یعنی هنوز از تعلیم ابتدائی فارغ نشده ایم تعلیم اجباری و عمومی هنوز آنطوریکه باید در مملکت ما معمول نشده عقیده بنده اینست که اگر هر وقت يك مذاکراتی راجع بمعارف میشود حتی در مدارس ابتدائی نسبت نظرز تعلیم بایستی مذاکره کرد و بایستی در ابتدائی پایه اش درست گذارده شود اما این مدرسه بخصوص مربوط به بودجه معارف نیست این يك مانیات مختصری است که فارس قبول میکند و از ترسایش میدهد از ترس يك یکمی سه قران نجار قبول کرده اند و میپردازند و نعم الموفقیه الحمد لله بعد از این همه زحمات پیدشرفت هم کرده اند بنده هم خیلی موافقم و خیلی هم امیدوارم که در تمام ایالات و ولایات این کار بشود اما این را باید بدانند که بودجه معارف در این قسمت مدخلیت ندارد اگر چه اصولاً برای اینکه يك روال يك نسق بشود جزو بودجه معارف شده است جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

احتشام زاده - بنده مخالفم

رئیس -- بفرمائید

احتشام زاده - در این لایحه بعضی عرایضی هست که اگر گفته نشود شاید فوت شود من جمله چون سال تحصیلی از اول شهریور شروع میشود يك اشخاصی را که برای معلمی و مدیری از خارجه میخواهند بایستی در يك موقعی باشد که بدر بخورد ما اگر نخواهیم متخصصین را از اول فروردین استخدام کنیم قطعاً این چندماهی که از سال گذشته وجود اینها برای مدرسه مفید نخواهد بود بعقیده بنده این کار را باید از اول سال تحصیل ۱۳۰۷ شروع کرد که از وجود

اینها استفاده بشود این است که بنده عقیده ام این است که بیشتر میبایستی صحبت شود

رئیس -- خوب مطلب را که فرمودید آقای روحی روحی - عرض میکنم در ضمن مخالفت با کفایت مذاکرات آقا مقصودشان را فرمودند ولی این اشکال وارد نیست بجهت اینکه ماشینها را آورده اند و بایستی آنها را سوار کنند و بکار بیندازند و شاگرد ها مشغول کار شوند و بهمین جهت مدتی وقت لازم خواهد داشت بنابراین اشکال نماینده محترم وارد نیست و هر قدر اینها زودتر بیایند بهتر است

رئیس -- آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس -- اکثریت است پیشنهاد آقای روحی

(اینطور خوانده شد)

پیشنهاد میکنم که مدت معین در این قانون از ابتدای اردی بهشت معلوم شود

روحی - در لایحه نوشته شده است از ابتدای فروردین و ماه فروردین هم قریب به انقضاء است ما بکما قانون را جلو وضع کنیم معنی ندارد بنده گمان میکنم از اول اردی بهشت باشد بهتر است

معاون وزارت معارف - اینکه از اول فروردین در این لایحه قید شده است نظر بر رعایت قانون محاسبات عمومی و قانون بودجه ۱۳۰۴ است چون در آنجا نوشته شده است که هر شهریه که داده میشود باید معادل يك دوازدهم کلیه اعتباری که برای شهریه ها تصویب شده بوده باشد به این جهت از اول فروردین نوشته شده ولی البته از اول فروردین حقوق به اینها داده نمیشود و از روزیکه استخدام بعمل میآید حقوق داده میشود و البته بقیه جزء صرفه جوئی محسوب میشود که بمصرف همین مؤسسه خواهد رسید حالا مانعی

هم نخواهد داشت که از اول اردیبهشت باشد

رئیس -- آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده با بیانات آقای معاون موافقم و برای اطلاع آقای روحی عرض میکنم که در کمیسیون بودجه صحبت شد که کلیه صرفه جوئی این مدرسه صرف توسعه خود این مدرسه میشود و این مقدمات برای احداث يك مدرسه فلاح است که آنهم انشاء الله بزودی با همت اکثریت مجلس در شرف دائر کردن هستیم

رئیس -- رای گرفته میشود بماده واحده با ورقه

آقایانیکه موافقند ورقه سفید خواهند داد

(اخذ آراء بعمل آمد، ۹۲ ورقه سفید تعداد شد)

رئیس -- عده حضار ۹۷ با ۹۲ رای تصویب شد.

اسامی رأی دهندگان - آقایان: شیروانی - محمودرضا

زعبم - بامداد - فرمند - خطیبی - صالحی لرستانی -

آقا سید یعقوب - امام جمعه امر - جوانشیر - مهدوی

باسائی - یور تیمور - حاج شیخ بیات - خوئی -

میرزا عبدالله خان وثوق - آبه الله زاده خراسانی - آقا

علی زارع - جمشیدی - یحیی خان زنگنه - دولتشاهی

آقا سید کاظم یزدی - نجومی - طاهری - دکتر مصدق

امیر اسدالله خان عامری - فیروز آبادی - ذوالقدر

سهراب خان ساکنیان - حقنویس - حشمتی - بی سگهان

ملك آرائی - محمد تقی خان اسعد - عمادی - کلای

نوبخت - بهبهالی - دادگر - معتمد الثولیه - سلطان

محمد خان عامری - حاج میرزا مرتضی - دشتی - وزیري

امام جمعه شیراز - عدل - حیدری - قرنی - التبتار

میرزا عبدالحسین - روحی - لیقواتی - ضیاء - آقا زاده

سبزواری - نظام مافی - مفتی - ثابت - کارروئی - بندر

ایلخان - موقر - احتشامزاده - جلالی - عراقی - افتخار

طباطبائی دبا - مرتضی قلیخان بیات - میرزا هاشم

آشتیانی - اخفندیازی - عباسی - حاج آقا حسین زنجانی

حقیق - ابریکندی - تقی زاده - میر تقی - غلامحسین

میرزا مسعود - دکتر لقمان - ابراهیمی - دکتر رفیع
خان امین - اسکندر خان مقدم - مولوی - معظمی -
دیوان بیگی - فرهمند - دکتر سنک - میرزا ابراهیم آشتیانی
ثقة الاسلامی - مدرس - محمد آخوند - اسدی - فهیمی
ثقة الاسلام بروجردی

کفیل - وزارت امور خارجه - چون باره اصلاحات
در عهد نامه تجارتی بین ایران و لهستان شده است لایحه
آزاد تقدیم میکنم

معاون وزارت فوائد عامه - البته خاطر آقایان
نمایندگان محترم مستحضر است که دولت در نظر دارد
نقشه برداری قسمت بندر جز و اهواز را بطور مقاطعه
و اگذار کند بکمپانیهای امریکائی و آلمانی لهذا این لایحه
را بقصد فوریت تقدیم میکنم
رئیس - چه فوریت؟

معاون فوائد عامه - يك فوریت چون لایحه
بودجه است

رئیس - پیشنهاد آقای دولتشاهی

(اینطور خوانده شد)

پیشنهاد میکنم لایحه اراضی دولتی واقعه در کرمانشاهان
جزو دستور شود

دولتشاهی - این يك ماده بیشتر نیست غالب آقایان
هم در کمیسیون بودجه قدیم ملاحظه فرمودند نتیجه
تصویب این لایحه این است که يك خرابیهائی که فعلا
در آنجا شده مرمت میشود و خسارت از حیث آن
خرابیهها جبران میشود و يك زینبی است حقیقه که
آنجا بحالت زیاده دان شده است و بالتصویب این لایحه
آنها هم رو باآبادی میرود این بود که خواستم استدعا
کنم جزو دستور شود

رئیس - آقای باسائی

باسائی - بنده تصور میکنم که اگر آقای دولتشاهی
موافقت کنند که اول لایحه دولت مطرح شود بعد

پیشنهاد ایشان بهتر است و ما همه موافقیم با پیشنهاد
ایشان و البته مسلم است که راه آهن مقدم است
بر اینطور مسائل .

دولتشاهی - بنده موافقت میکنم بشرط اینکه
آقایان هم بعد از این لایحه موافقت بفرمایند این موضوع
جزء دستور شود

(لایحه مزبور بشرح ذیل قرائت شد)

۱ - دولت مجاز است که نقشه برداری مفصل خط
راه آهن را که برطبق قانون چهارم اسفندماه ۱۳۰۵
معین شده است به سندیکای متشکله از کپان امریکا
بولن و کمپانیهای آلمان فیلیپ هولسمان - و بولیوس برگر
و سیمینس و آریون بطور مقطعه واگذار نماید - شرایط
فنی نقشه مزبور در کمترت منعقد بین دولت و سندیکای
مزبوره معین خواهد شد

۲ - مخارج نقشه برداری مزبور نباید از هر کیلومتری
از ۳۶۸ تومان تجاوز نماید و نقشه برداری مزبور باید
مطابق شرایط معینه در کمترت بوده در تحت نظارت
مهندسی که از طرف دولت معین میشوند بعمل آید

۳ - دولت مجاز است پس از اتمام نقشه برداری
قسمتهای مختلفه راه و باقیمان آن ساختمان قسمتهای نقشه
برداری شده مزبور و یا تمام راه را بترتیب مناصه
بمقاطعه واگذار نموده و باخود متصدی آن شود سندیکای
مذکوره در ماده ۱ در صورت تساوی شرایط مناقصه حق
تقدم خواهد داشت بعلاوه دولت میتواند قبل از اقدام
بمناقصه برای اینکه نمونه هائی برای ساختمان راه آهن
ایران تهیه نموده و مظنه از مخارج آن بدست آورد
بعنوان امتحان ساختمان قسمت معین راه را که از صد و
پنجاه کیلومتر تجاوز نکنند از هر دو طرف به سندیکای
مذکور واگذار نماید .

۴ - دولت مجاز است که از عایدات انحصار قند و
شکر و چای مخارج نقشه برداری و ساختمان راه آهن
و نظارت در آن را تأدیه نماید

۵ - کلیه مواد قوانین مصوبه ۲۰ بهمن ۱۳۰۴
و ۴ اسفند ۱۳۰۵ که با این قانون مغایرت داشته
باشند ملغی است

۶ - وزارتین فوائد عامه و مالیه مامور اجرای
این قانون میباشد

رئیس - فوریت قسم اول مطرح است . آقای دشتی

دشتی - موافقم

رئیس - آقای دادگر

دادگر - بنده هم موافقم

رئیس - آقای احتشام زاده

احتشام زاده - موافقم

رئیس - آقای بیات

بیات - موافقم

رئیس - آقای شیروانی

شیروانی - موافقم

رئیس - آقای باسائی

باسائی موافقم

رئیس - آقای ثقة الاسلامی

ثقة الاسلامی - موافقم

رئیس - آقای روحی

روحی - موافقم

رئیس - آقای بروجردی

بروجردی - موافقم

رئیس - آقای بامداد

بامداد - مخالفم

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - صورتهای مجلس اگر از نظر

آقایان بگذرد استدعا میکنم که صورت جلسهای گذشته
را بیاورند و آقایان ملاحظه بفرمایند که بنده
عرض کردم که دولت خوب است این امتحان را
سر این پول نکند که تجربه کند يك پولی که با هزار
فلاکت و بدبختی جمع آوری شده و برای يك امر مهمی
نخصیص داده شده بعنوان ماده واحده و بقصد فوریت
ما داریم تصویب میکنیم و هی بی در پی داریم رای
میدهیم نتیجه چه میشود؟ بنده که کاملا اطلاع ندارم
صورت تفصیلی هم که در کمیسیون قدیم نیامده است اگر در
کمیسیون بودجه جدید آمده باشد بنده نمیدانم از خارج
شنیده ام که قریب هفتصد هزار تومان پول دور ریخته
شده است این پول دور ریخته نشده است مگر بواسطه
همین ماده واحده هائی که ما در تحت فوریت رای میدهیم
ما هم که میخواهیم يك قدمی بر داریم دولت هم يك
اظهار حرارتی در قدم بر داشتن میکند که از تمام حرارتهای
بیشتر است بنده هم با اکثریت موافقم گاهی که مخالفت
میکم والله قسم از نقطه نظر مخالفت با دولت نیست بلکه
این صورتهائی است که يك دفعه در میآید که ما
شنیده ایم بعضی میکنند هفتصد و پنجاه هزار تومان
بعضی میکنند یا صد هزار تومان دور ریخته شده است
ما پول داریم اما فقر عمومی هم داریم حالا ما چهار پنج
ماده بقصد فوریت آورده اند آنها مواد بقرج مبهم که
بنده هیچ نمیدانم در خود هیئت وزراء بعد از يك ماه دو ماه
مطالعه میفهمند ولی بنده نمیفهمم و نمیشوایم اظهار اعلم العالمائی
بکنم دروغ هم نمیکوریم پس عقیده ام این است که این مسئله
باید برود در کمیسیونهای مربوطه و مطالعه بشود و در
تحت نور در بیاید در کمیسیون ها تمام نظریات گفته
شود دلیل اینکه مملکت شوروی و مملکت مشروطه کارش
پیش میرود چه چیز است؟ دلیلش این است که در تحت
شور و مذاقه واقع میشود چنانچه در عبارت بعضی از دول
هست که از اصطلاح بیانات برق حقیقت بیرون میآید
پس وقتی که این موضوع جریان خودش را طی میکند
مسائل زیر و رو میشود حل و تصفیه میشود بکمترت

دیگر هم عرض کردم در مملکت آلمان که این همه مقدمند در مشروطیت و شاید شصت سال از ما جلو هستند لوابخشان سه شوری میکنند. این لوابخی که باین مهمی و معظمی است و این بویکه ما با یک وضعی آمده ایم و جمع آوری کرده ایم و چه زحمانی کشیده ایم آمدو در تحت ماده واحده هفتصد و پنجاه هزار تومان رفت حالا هم باین عنوان پول این ملت بد بخت که با هزار زحمت تهیه شده از بین میرود در دوره هفتم سلامتی خلفهای ما می آیند و می بینند که نازه باید یک مالیات دیگری وضع کنند برای نقشه کشی اینست که بنده جدا استدعا میکنم از نمایندگان محترم که بفوریت رای بدهند بگذارند این مسئله برود در کمیسیون و مطرح شود بعد بر گردد در مجلس از اینجهت این عرایض را کردم

رئیس - آقای دشتی

دشتی - وقتی که آقای آسیدبعقوب اجازه خواستند بنده مخصوصاً قلم برداشتم که یاد داشت کنم که دلائلشان را جمع بمخالفت چیست بعد چیزی نفهمیدم . . .

آقا سید بعقوب - ملت فهمیدند . . .
 دشتی - دلیل محکمی که آوردند این بود که بواسطه تقاضای فوری که در لوابخ شده است ما ضرر کرده ایم بنده تصور میکنم این برعکس است اولین لایحه که دولت آورد مخصوصاً در ضمن لایحه طوری نوشته شده بود که راه آهن را بطور مقطعه به کمپانیهای خارجی بدهد مخصوصاً در این مجلس پیشنهادهای شد و بواسطه پیشنهادهای وکلای دست و پای دولت را بستند که بتوانند بکمپانیهای خارجه بدهد دیگر اینکه اگر چنانچه کمیسیون های شما از متخصصین راه آهن تشکیل میشود این حرف شما صحیح بود برای اینکه شما اگر در کمیسیون فوائد عامه و کمیسیون خارجه بفرستید مگر متخصصین فنی در آنجا نشسته اند که بتوانند قضیه را کاملاً تحت مطالعه در بیاورند؟ فقط در این جا یک نقطه نظر است و آن اعتمادی است که اکثریت مجلس بدولت دارد دولت آمده

است و باینکه عده از متخصصین و مهندسیین تقریباً بگماه است این مسئله را در تحت مطالعه قرار داد و موشکافی کرده و حالا هم آورده است بمجلس و یک نکته دیگر که بایستی جواب داده شود این است که میگویند در مملکت مشروطه باید کارها با شور بگذرد همین تقدیم کردن لایحه بمجلس برای این است که شور نشود مگر در کمیسیون غیر از ماها هستیم؟ لازم نیست که یک راه دور و درازی را طی کنند و وقت را تلف کنند مسئله دیگر که فوریت او را الزام میکند این است که ماحقیقه روزی دارای خط آهن خواهیم شد که اینها را بدهیم به کمپانیهای خارجه که آنها بیایند و با اطلاعاتی که دارند عمل کنند ما از امروز میتوانیم امیدوار بشویم که راه آهن در ایران عملی میشود بنا بر این خوست آقا هم موافقت بفرمایند

رئیس - آقای بامداد

بامداد - بنده با این قسمت اخیر کاملاً موافقم که از امروز راه آهن دارد عملی میشود اما نه با این وضع که جز اتلاف پول و خسارت رای ما فایده دیگری ندارد در هر جا که یک مستخدمی منتظر خدمت میشد دون اشل و فوق اشل میکشند راه آهن و اینها اینکه می فرمایند هیئت دولت عرض میکنم هیئت دولت هم مثل ما هیئت دولت یک ماه است دقت کرده اند در این لایحه و حالا آورده اند بمجلس خوب بگذارند سه روز هم مجلس درش مطالعه کنند ما باید رای بدهیم و البته بایستی فهمیده رای بدهیم و بدانیم که چقدر خسارت این کار را برده ایم و بعد از این هم برای نقشه برداری چکار خواهند کرد و این متخصصینی که شما برای نقشه برداری آورده اید با اعوان و انصار مترجمینشان اینها چه کار برای ما خواهند کرد تکلیف اینها چه خواهد شد؟ الان شما بموجب این لایحه که فقط آقای دولتشاهی بکمرتبه خواندند و شنیدیم حافظه هم آنقدر وافی نیست که انسان تمام نکات را در نظر بگیرد پس خوست آقایان موافقت بفرمایند که در اطراف

این لایحه بیشتر دقت بشود که یک سوابق تلخی و یک خسارات زیادی که بر ما متوجه شده آنها را هم از نقطه نظر نمایندگی به بینیم که حقیقه چقدر بوده این متخصصین که آورده اند البته اینها را که نمیتوانند جواب بدهند قرار دادی در این باب کرده اند؟ فکری کرده اند؟ بالاخره آیا آن عملیاتی که شما در سابق کرده اید از آن عملیات استفاده میشود؟ اینها را اجازه بفرمایید یک روز برود در یک کمیسیونی و یک قدری مبادله نظر شود بعد بیاید در اینجا و تصویب شود معاون وزارت فوائد عامه - چون فوریت لایحه مطرح است البته بنده نمیخواهم در جزئیات لایحه توضیحانی را که آقای بامداد خواستند بدهم ولی تمام این اقدامات شده و وقتی که لایحه مطرح شد تمام این قسمتها بعرض خواهد رسید که وضعیت مهندسیین چه خواهد بود و کارهایی که تا حالا کرده ایم چه ترتیبی خواهد شد تمام اینها را در ضمن اینکه این لایحه مطرح شد بعرض آقایان خواهم رساند

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رای میکنیم بفوریت قسم اول آقایانیکه با فوریت قسم اول موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. فوریت دوم مطرح است آقای سید بعقوب

آقا سید بعقوب - بنده آقای دشتی را یک نفر از محررین زبردست و شخص عالمی میدانم ولی گوش بحرف نمیدهند و این جوابها را میدهند اگر عرایض بنده را تحت نظری گرفتند ملاحظه میفرمودند که بنده باین بی منطقی عرض نکردم بشما نسبت نمیدم. شما روزنامه نویس هستید. بنده بخودم نسبت میدم. عرض کردم مملکت شوروی و مجلس که شریک است با دولت در سیاست و مخارج مملکت و در تمام چیزها بایستی همانطوریکه دولت بگماه برش میکند تا اینکه شور در لوابخ میکند

همینطور هم نظامنامه و قانون بما حق داده است که ما هم مطالعه کنیم اگر لوابخ سابق بطور فوریتهایا آمده بود و رفته بود در کمیسیونها و در تحت شور واقع شده بود و نظریات نمایندگان تشخیص داده شده بود غالب این ضرر هائی که ما گرفتار شده ایم بر ما متوجه نمیشد. و دامنگیر ما نمیشد اگر هم ضرر دامنگیر میشد میکشیم خوب چه کنیم ما قصور داریم ولی تقصیر نکرده ایم ما طریق خودمان را مشی کرده ایم ولی الان وقتی در مقام تحقیق برائیم این اراد بنده صحیح است و وارد است عرض میکنم آقایان تا اگر این لوابخ بطور فوریت نیامده بود و بطور عادی آمده بود و در کمیسیونها سیر کرده بود اینطور زبان بنده دراز نبود که بگویم آقا این جور که شما کردید بواسطه فوریت بود هیچ دلیلی هم جنابعالی ندارید. اگر زفته بود بکمسیونها و در آنجا صحبت شده بود میکشتم فلان اقدامی را که شما برای منخصص کرده اید فلان ضرر را دولت ولی جلالاً چنین موقع نیست بنده نمیتوانم داخلی در جزئیاتش بشویم اما اگر بآن ترتیب آمده بود بنده این آرزو را نمیکردم و دولت هم دستش باز بود راهش باز بود و میتوانست یک چاره جوئی بکند که بکمرتبه هفتصد هزار تومان یا کمتر یا بیشتر دور ریخته بشود. باین روشی از بیخیت بنده عرض میکنم این لوابخ و متاعلی چه دلیلی باین کردید بر بطلان این حرف؟ میفرمایید شوروی رضای شوروی چیست؟ معنائش این است که فوراً بطور فوری مجلس را فوراً هم رای بدهند باین بین و بین فایده ملاحظه کدام قاموس پیدا کنیم که لوابخی که در تحت فوریت آمده است فوراً اکثریت بگوید بگذارند بکف اسب و فوراً هم رای بدهند. باین شور و است ۱۴۱۴ معنی شور و را به بینیم در یک قاموس چیست؟ در دوره قاموس عربی فرافته ترکی به بینیم این معنای شور است و معنای این شور را نفهمیدم معنای شور بطریق مسائل ایستة بین جماعتی که آن جاسه اوله نخوشتی را بطلان میکنند بکنند باین

مسئله. مسئله دیگر شما میفرمائید دولت لایحه خودش را بمجلس آورد ولی مجلس دست و پای دولت را بست خدا نکند هیچوقت مجلس دست و پای دولت را ببندد و گمان میکنم شما که همکار محترم ما هستید تقصیر را گردن مجلس نیندازید. دولت رفته است هفتصد هزار تومان را دور ریخته است مجلس کرده است؟! من خیلی ناسف دارم. مجلس داخل عمل نبوده است. عمل که در دست مجلس نیست. رأی در دست مجلس است. دولت مأمور اجراء است. مجلس کی ضرر بدولت زده است؟ این چه سابقه هست برای ما میگذارد؟! من نمیخواهم بگویم دولت خیانت کرده است بنده. عقیده ندارم باین که این دولت خیانت کرده است. بنده میگویم همین جور که آنها در مدارس عالییه تحصیل نکرده اند ما هم همینطور یعنی همه با همدیگر همدرس هستیم باید با هم مشورت کنیم لکن مأمور اجراء اینها هستند هر جور میخواهند مجلس با آنها مساعدت میکرد عرض کردم موقع نیست که صورت مجلس ها را بیاوریم بنده همان وقت گفتم همین آقای شبروان هم بیان کردند گفتم دولت امتحانش را در این یول نکند که امروز تقصیر را بگردن ما بیندازد. با پس فردا باز دو مرتبه آقای دشتی با آن ید طولائی که در بیان و قلم دارند تقصیر را بگردن مجلس بیندازند با اینکه آقای معاون فرمودند که وقتی داخل در مواد شدیم ادله را بنده ذکر میکنم ولی بنده عرض میکنم این فایده ندارد. همین ادله را در کمیسیون ذکر کنید. میفرمایند در مجلس بگوئید. بنده عرض میکنم پیشنهادها در مجلس پیش نمیرود. بعلا اینکه وقتی که اکثریت تصمیم کرد که مسئله را قطع کند و بگذرانند دیگر در مجلس هر پیشنهادی بشود چون آن تصمیم مقدس است پیشنهادها نمیگذرد. بخلاف اینکه در کمیسیون اعضا محترم کمیسیون و اکثریتی که در کمیسیونهاست تصمیمشان قطعی نیست. در پیشنهادها بحث میشود و میگویند در کمیسیون فلان پیشنهاد قابل توجه شده است

همان رفتن در کمیسیون يك تصميمی را که از روی يك حرارتی پیدا شده است متزلزل میکند و آنوقت مادچار يك همچو ضرر محسوس بینی که عمل کرده ایم میشویم باز هم در هر صورت با آن ادله که ذکر کردید بنده مخالفم رئیس -- آقای عراقی
عراقی -- گمان میکنم نماینده محترم در ضمن مخالفت هائی که راجع بقوریت کردند داخل اصل ماهیت موضوع شدند و يك قسمتی فرمودند که چند هزار تومان ضرر متوجهان میشود بنده تصور میکنم که اگر این لایحه امروز تصویب نشود ضرر متوجه ما میشود. برای اینکه خود آقایان تصدیق میکنند که امروز روزی است که ما داخل صحبت راه آهن شده ایم. این عملیاتی که این چند وقت داشتیم تصدیق دارید که خسارت بوده. چیزی که میتوانیم بگوئیم داخل عملیات شده اند قضیه امروز است که آوردن لایحه و دادن باین کمیتهها است. بنا بر این تصور میکنم ممکن است آقایان پیشنهادشان را بدهند و مطرح شود و هاتر که میفرمایند اکثریت در این پیشنهاد غور کرده اند و پیشنهاداتی هم که داده میشود آنها همی که قابل قبول است البته قبول خواهد شد هر چه هم قابل قبول نباشد جواش داده میشود و بطور مشورت این مسئله تمام میشود. ولی رفتن بکمیسیون نتیجه اش این میشود که همان چند نفر اعضاء کمیسیون مربوطه نگاه میکنند بعد بر میگردد و غلبه اعضاء هر کمیسیونی با اکثریت مجلس است که در آنجا عضویت دارند و اکثریت هم در این قسمت دقت کرده مطالعه کرده از اینجهت است که حاضر می شود رأی بدهد پس این دیگر چیزی نیست که ما بفرستیم به کمیسیون.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس -- آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده عقیده ام این است که نباید امور مملکت را بقوریت بگذرانیم ما امروز که این

لایحه را بگذرانیم فردا خط آهن تأسیس میشود؟! بنده معتقدم که باید برود بکمیسیون و تحت شور و مطالعه واقع شود آنوقت بیاید به مجلس...

رئیس -- راجع بکفایت مذاکرات بفرمائید

فیروز آبادی - بله عرض من راجع بکفایت مذاکرات است باید هر کس عقیده خودش را بگوید که مثل سابق نشود که تازه امروز ملتفت شده ایم از مال مردم بنده عقیده ام این است که باید برود بکمیسیون و در آن جا مطالعه و مذاکره شود که مثل سابق نشود

رئیس -- آقای احتشامزاده

احتشامزاده - اگر اصل خود لایحه مطرح بود البته جا داشت که بیشتر در اطراف موضوع حرف زده شود ولی همین قدر که دلائل فوریت از طرف موافقین گفته شود و از طرف مخالفین دلائل عدم لزومش گفته شود بنظر بنده برای فوریت کافی است لهذا تقاضا میکنم نماینده محترم هم بقوریت رای بدهند بعد داخل موضوع میخواهند صحبت کنند بکنند

رئیس -- آقایانیکه مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد. رای گرفته میشود بقوریت قسم دوم آقایان که فوریت قسم دوم را تصویب میکنند قیام فرمایند

اکثر بر خاستند

رئیس -- تصویب شد مذاکرات راجع بکلیات است

در کلیات مخالفتی نیست؟

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم

رئیس -- بفرمائید

آقا سید یعقوب - يك مسئله را آقای احتشام زاده فرمودند که صحبت که واقع شد و دلیل بقوریتش ذکر شد دیگر نباید که فلان نم بنده مخالفت کند

و بنده دیگر نمیتوانم وارد چیزی بشوم. فلان شخص رفت ادعای خلافت کرد گفتند بچه دلیل؟ شمشیرش را کشید گفت این دلیل من است همان فورا جواب دادست به اقلیتی که در مقام بحث مسئله است نه در مقام تنقید ابرادی کافی است. خدا گواه و شاهد است که تنقید من غرض خصوصی نیست مقصود من فهم مسئله است و از این جهت است که مخالفت میکنم شما بلند بشوید موافقت کنید. بنده عرایض را میگویم شما هم يك جوابهائی بدهید شاید در این بین حقیقتی که مخفی است بیرون بیاید. نه اینکه بنده يك وکیلی باشم که در مقام عناد و لجاج نسبت به اکثریت با نسبت بلا لایحه دولت باشم این مقدمه بود برای اینکه اکثریت محترم بطور شور ابراد بکنند نسبت باین لایحه عرض میکنم این لایحه را که دولت آورده است بر سبیل اجمال است و چنانچه نماینده محترم آقای امامداد اظهار کردند فقط منشی محترم خوانند و بنده هیچ تفهیم دو مرتبه هم لا اقل خواننده نشد و این لایحه را بر سبیل کلیت در روز پنجشنبه دیدم که دولت خیال دارد این را بدو کمیته بدهد يك کمیته آلمانی و يك امریکائی. مسئله که از الف تا (باء) آن بر من مجهول است من چه چیز را رای بدم؟! آقایان اکثریت رحم بخدا بکنید (خنده نمایندگان) پس این را افلاژ لاین بکنید که لا اقل آنها همی که در فرا کمیون نشسته اند مستحضر شوند. ما الان می آیم هر چه بول جمع کرده ایم میدهیم بدهیم بدست این کمیته آخر من هم مثل شما حق دارم. این لایحه را زلاتینی کشید ما بدهید بنده خودم استنساخ کنم این لایحه چه جور است؟ هر کیلومتری سیصد و شصت و هشت تومان هر کیلومتری يك فرسخ است...

بعضی از نمایندگان - شش کیلومتر

آقا سید یعقوب - شش کیلومتر يك فرسخ است بنده در نظر دارم مطابق هم در این جا نقشه بر داری کرده اند

در دوره های قدیم از قصر شیرین تا طهران نقشه برداری کردند خرجش را با این مقایسه کنید به بینید خیلی کمتر است آن صورتی را که در کمیون بودجه آوردند و نشان دادند خرجش خیلی کمتر بود. این چه طور کمتراتی است؟ این چه نفعی دارد؟ همه چیزش بر من مجهول است اقلاً مساعدت کنید باین اندازه که تنفس داده شود این طبع شود که ما نگاه کنیم که چیزی بفهمیم

رئیس - آقای کازونی

کازونی - عرضی ندارم

رئیس - آقای دشتی

دشتی - بنده خیلی متأسفم که غالباً بعد از آقای آقا سید یعقوب مجبورم صحبت کنم و ایشان هم عرایض بنده را يك نحوه بی ارادتی نسبت بخودشان تصور میکنند در حالتیکه بنده نهایت ارادت را نسبت به ایشان دارم. بهمان دلیلی که فرمودید تا قصر شیرین نقشه برداری کردند آن دو سب هزار لیره بود که ادعا میکنند...

(همهمه نمایندگان)

جمعی از نمایندگان - بی ربط ادعا میکنند. حق ندارند.

دشتی - خوب ادعا میکنند (همهمه نمایندگان) این قدر ترسو نباید بود بنده میگویم ادعا میکنند:

بعضی از نمایندگان - (با همهمه) این چه حرفی است؟ هر چیز را که این جا نباید گفت

دشتی - عرض میکنم تمام مخارج نقشه کشی را که دولت تخمین کرده است در حدود شصت هزار تومان است و این نقشه که میخواهند برای راه آهن نقشه است که تمام جزئیات را نشان میدهد و زمینیه مناقصه کشیدن خط آهن است و چون آقای معاون میخواهند توضیحات فنی را بدهند از این جهت بنده باقی عرایض را میگذارم که ایشان تکمیل نمایند.

معاون وزارت فوائد عامه - البته فرمایشات آقای

آقا سید یعقوب در صورتیکه جواب داده نشود همین اعتراض وارد است. يك موضوعی است که آقایان اطلاع ندارند و حق دارند اعتراض بلدند و گمان میکنم اگر توضیحات کافی داده شود خود ایشان بیشتر از همه آقایان مساعدت خواهند کرد که این لایحه بگذرد. عرض میکنم اصولاً قسمت نقشه برداری در جاهائی که تمام شده یعنی نه از بندر جز به خور موسی يك قسمت از طرف بندر جز و بکقسمت از خور موسی باین طرف نقشه برداری شده بتوسط مامورین دولت این در قسمت عمل شده نقشه قسمتی که باقی میباشد زقرار كيلو متری سیصد و شصت و هشت تومان دولت مقاطعه میدهد که هر شش كيلومتر يك فرسخ است و این کمپانیها معتقد هستند که بزود نقشه برداری کامل میکنند و علامات بگذارند در نقطه که راه آهن عبور میکند بعد هم باید جزئیات کار راه آهن را معین کنند در روی آن نقشه که مثلاً چه مقدار این جا خاک ریزی دارد چقدر ساختمان تونل دارد. چقدر کوه کنی دارد تمام جزئیات را با مخارجش بطور مفصل بدولت صورت خواهند داد که وقتی این نقشه را بدهند بنام دفاتر دنیا و کارخانجات دنیا میتوانند از روی این نقشه قیمتی را که ارزش دارد و میتوانند شرکت در مناقصه بکنند معین نمایند ملاحظه بفرمائید ما لایحه آوردیم اینجا برای ۳۴ نفر مهندس برای تکمیل همین قسمت های نقشه برداری ولی این لایحه طوری درست شد در مجلس که ما موفق نشدیم این کار را بکنیم. یعنی راجع بکرایه خانه و منزل و خرج مسافرتش یا يك چیزهای دیگر طوری این جا تصویب شد که هیچکس حاضر نشد بیاید برای ما این کار را بکند. البته تصدیق می فرمائید که يك همچو تصویبی باعث شد که این کار را شش هفت ماه بتأخیر بیندازد. یعنی يك اقدامی را که همه مردم منتظرش هستند که زودتر خانمه پیدا کند و ایران دارای راه آهن بشود عقب انداخت. الان سه ماه است دولت

دارد مذاکره میکند چه با خود کمپانیها و چه با سایر کمپانیها. نماینده شان آمده است فرانسه ها آلمان ها آمریکاها نماینده هایشان آمده است و پیشنهاداتشان را داده اند. تمام مهندسين ساختمانی آمده اند در طهران و با آنها مشاوره شده است. باضافه مهندسين ايران و آمریکائی که داریم در اینجا با آنها هم مذاکره و مباحثه شده است و الان چند روز است کمیسیون منعقد است و دارند با این کمپانیها چانه میزنند. همچو نبوده که شما خیال کنید اینها حاضر میشدند که بسبب و شصت و هشت تومان این کار را بکنند. در ترکیه هر كيلومترش را هشتصد لیره عثمان بهشان می دهند که ما حساب کرده ایم چهار صد تومان ما میشود و با این ها بقدری چانه زدیم تا باین جا رسانده ایم و آن ها به این اعتماد تخفیف داده اند که بتوانند در آتیه شرکت کنند در ساختمان این راه. هیچ تصور نفرمائید که این کمپانی ها یا سایرین برای این مبلغ می آیند اینکار را بکنند خیر برای اینست که آنها میخواهند شرکت کنند در مناقصه و میخواهند هر چه زودتر این راه ساخته شود و الا يك کمپانی بزرگ آلمانی اگر میدانست معامله شصت هزار تومان است اصلاً نمایندگی اش را نمیفرستاد. آنها بایستند که يك معامله صد ملیونی است و از این لحاظ حاضر شده اند و نمایندگی شان را بایران فرستاده اند و قبول کرده اند که در اینکار شرکت کنند و ما هم تمام وعده که بانها می دهیم همین است که وقتی نقشه تمام شد راه آهن را به مناقصه میگذاریم و شما که اینکار را میکنید ما يك ایسوی می خواهیم داد یعنی اگر شرایطی که شما دارید با شرایط سایر کمپانیها مساوی شد بشما حق تقدم می دهیم اینها از این نقطه نظر است که حاضر شده اند و الا حاضر نمیشدند. زیرا اینها باسوق فوراً تمام وسائلی را که دارند بکار بیندازند برای تمام همچو کار مهمی تا در مدت ۱۸ ماه خانمه پیدا کند. پس معلوم شد که نه

نظر دولت و نه نظر کمپانی باین قسمت نقشه برداری نیست. مقصود این است که برسیم بان منظوری که همه ماها شرکت داریم. خود حضرتعالی پیش از همه شرکت دارید و میخواهیم هر چه زودتر این پول از بانک گرفته شود و خط آهن کشیده شود...

بامداد - قسمت متخصصین فعلی چه میشود؟

معاون وزارت فوائد عامه - بنا بر این هر چه فکر کردیم بهترین راهی که بنظر همه رسیده این بوده که این کمپانیها را بیآوریم در این کار شرکت بدهیم بدهیم البته میگذاریم بمناقصه و اگر شرایط این کمپانیها با شرایط سایرین مساوی شد البته اخلاقاً باید ما يك حق تقدمی برای آنها قائل شویم. اینها پنج شش تا کمپانی بزرگی هستند که امروز در دنیا معروفند و بعضی آنها يك قسمت راه آهن ترکیه را رفته اند تقریباً به شصت میلیون لیره ترکی کشیده اند این چند کمپانی مهم که آمده اند اینجا و سندیکا تشکیل داده اند برای این مبلغ نیست بلکه برای هفتاد میلیون شصت میلیون است یا هر چه که مطابق نقشه معین خواهد شد که در آتیه شرکت کنند. پس امروز يك کار خیلی مهمی نیست. نقشه برداری است که ملاحظه میفرمائید و همانطور که عرض کردم این نقشه باید تحت نظارت و تقییش دولت تعقیب شود. البته اینها يك دستوری دارند که بزود و مطابق دستوری که دولت می دهد این کار را انجام بدهند. مثلاً دولت می گوید من می خواهم اینجا اینطور باشد این دوری که باید بزند این نحو باشد. باید این طور باشد تمام شرایطش را دولت معین میکند و میدهد بکمپانی. آنوقت کمپانی مطابق آن شرایط باید نقشه کامل راه آهن را تهیه کند و بیآورد بدهد بدولت پس از این که آن نقشه را بما داد آنوقت ما آن نقشه را میگذاریم بمعرض مناقصه و تمام دنیا البته شرکت خواهند کرد این است که از قرار هر كيلومتر سیصد و شصت و هشت تومان ما این کمپانی

قرار داده ایم و قرار داد کرده ایم که هیجده ماهه این کار را بکنند ولی خودشان قول داده اند و تعهد کرده اند که بلکه در کمتر از این مدت هم تمام کنند ولی سایر کمیانیها را هر چه کردیم با بنمیدت حاضر نشدند مثلاً فرانسه ها بیست و چهار ماه میگذشتند ولی اینها يك قول رسمی داده اند در این کنتراست که تمام جدیدت و سعی و کوشش خودشان را بکنند که این نقشه را در ظرف یکسال و سه ماه یکسال و چهار ماه تمام کنند ولی کنتراست ما در روی ۱۸ ماه است دیگر برای اینکه این کار تاخیر نشود از دو طرف خودمان ساختمان کرده ایم يك قسمت را هم آنها باید تعقیب کنند ساختمان هائی که ما شروع کرده ایم آن قسمتش که نیمه کار است آنها را خودمان تمام خواهیم کرد. يك قسمت هم هست که تقریباً هر طرفی صد و پنجاه کیلومتر اراضی مسطح است تا میرسد بدامنه کوه آنجا را واگذار میکنیم بان کمیانیها که بخرج دولت ساختمان کنند که بتوانند در ضمن آن صورت و آن پیشنهادی که میدهند واقماً يك تقویم قطعی از قیمت اراضی مسطح و قیمت کوهستانی بدهند البته قسمت کوهستانی همینقدر که برسد جاده بقسمت کوهستانی که بتواند ماشین های آنها وارد بشود و يك کیلومتر هم کار کرده باشند همان جا خاتمه پیدا میکنند و برای اینکه قیمت قطعی ساختمان در اراضی مسطح و کوهستانی معلوم شود این قسمت از دو طرف بانها واگذار شده که بحساب دولت ساختمان کنند که هم خود آنها بتوانند يك مظنه قطعی پیدا بکنند و هم دولت بفهمد اما آمدیم راجع به مهندسی که ما داریم آنها عده شان زیاد نیست. آن سی و چهار نفری را که آوردیم به مجلس و لایحه اش اینجا تصویب شد ما نتوانستیم آنها را از هیچیک از ممالک بیاوریم

آقا سید یعقوب - الحمدلله

معاون وزارت فواید عامه - آن متخصصین که نیامده اند

بارها در کمیسیون می گفتند این اداره چیست. این بازها چیست فلان ترتیب خوب است خوب حالا عملیش کرده ایم و آورده ایم این جایس دیگر موافقت بفرمائید. حالا اگر باز يك توضیحات زیادتری لازم دارد بفرمائید بنده بعرض میرسانم رئیس - آقایان شبروانی و احتشام زاده پیشنهاد تنفس داده اند

جمعی از نمایندگان - صحیح است

(در اینموقع جلسه برای تنفس تعطیل و بقاصله نیمساعت مجدداً بریاست آقای فهیمی نایب رئیس تشکیل گردید)

معاون وزارت مالیه - دو لایحه است که برای تصویب تقدیم میشود. پیشنهاد سیصد هزار تومان اعتبار برای مخارج انتقاعی رسم علی الحساب. پیشنهاد منظور داشتن ايام انتظار خدمت مستخدمین کشوری جزو سنین خدمت

نایب رئیس - آقای عراقی

عراقی - بنده موافقم

نایب رئیس - آقای باستانی

باستانی - بنده موافقم

نایب رئیس - آقای فرمند

فرمند - بنده اصولاً همیشه بعرض آقایان میرساندم که برای سرعت در کشیدن راه آهن بهترین وسیله این است که ما به کمیانیهای ساختمان واگذار کنیم که آنها این کار را بکنند و الحمدلله امروز دولت این نظر را پیدا کرده و در صدد است که کشیدن راه آهن را بکمیانی هائی ساختمان واگذار کند و انشاء الله زودتر کشیده می شود. حالا عجبالتأ روی نقشه برداری دولت يك کنتراستی آورده است به مجلس که با این کمیانیها منعقد کند. این جا بنده خواستم باز يك عقیده و نظری عرض کنم. نقشه برداری بان شکل (البته بنده متخصص نقشه برداری راه آهن نیستم) اما این را

میدانم که نقشه برداری دو قسم است يك قسم این است که يك نقشه بر میدارند که حدودی را معین میکنند که راه آهن از آنجا عبور میکنند يك وقت نقشه ایست که پشت سر او عمل میکنند یعنی راه آهن را میکشند بنده از آقا توضیح کافی میخواهم که این نقشه برداری که دولت سیصد و چند فرسخ را میخواهد کنتراست بدهد این نقشه برداری است که دنبالش راه آهن را میخواهند بکشند؟ یا اینکه نقشه ایست که در ابتدا برای مطالعه در نقشه عملی بر میدارند. یعنی آیا این نقشه قطعی است که روی او عمل ساختمان راه آهن خواهد شد؟ یا نقشه سطحی است که در آن مطالعات خواهد شد که از چه خطوطی باید راه آهن در آنجا بگذرد آیا بنا شده است که این دو بیست و چهار فرسخ را در ظرف ۱۸ ماه آن نقشه آخربش را بکشند و آن وقت دنبال او راه آهن را بکشند که چهار پنج سال طول بکشد و تمام شود یا اینکه نقشه سطحی است و دو طرف را هم قدری ساختمان میکنند و آنوقت این قسمتهای وسط بتأخیر میافتد و بعد محتاج به نقشه کشی خواهیم شد این را میخواستم توضیح بدهند يك مطلب دیگر را هم میخواستم بدانم که اگر چنانچه دولت این اصل را قبول کرده است که بالاخره راه آهن را مقاطعه بدهد بکمیانیهای ساختمان و خودش نخواهد کشید چرا اصلاً معامله را با نقشه برداری و بهمرفته طی نکرده که بیاورد بمجلس حالا اینجا گفته خواهد شد اول باید نقشه را بکشند که يك موازینی بدست بیاید که در کوهستان کدام نقطه تونل لازم است در همواره چه شکل خواهد بود بنده در جواب عرض خواهم کرد که این کوهستان و همواره در همه بمالک هست منحصر بمملکت ما نیست توفیر محاسبه که آنها میکنند راجع به عملیات خواهد بود و طرز اردو بندی برای این عمل هائی که آنجا باید کار کنند توفیر مخارجش فقط در قسمت عمل و طرز تجهیزات عمل خواهد بود و گرنه در تمام ممالک هم کوهستان است و هم همواره است

و هم محتاج به تونل است و هم رود خانه است که پل باید زنند حساب این مسائل را کمیابها کاملاً از روی استاتیستیک که در مالک مختلفه و در مملکت خودشان دارند کرده اند ندهد میخوایم بدانیم چه فلسفه دولت را وادار کرده است که اول یک کنتراتی ببندد برای نقشه برداری و بعد یک کنتراتی ببندد برای ساختمان چرا این دو اصل را با یکدیگر توأم نکرده است که یک مرتبه تکلیف راه آهن مشخص شود که فلان کیانی تصریحاً فلانقدر کنترات است و این راه آهن را در پنجسال شش سال خواهد کشید با شرایطی که مثلاً اول سرمایه را مصرف کنند و بعد بگیرند یا بتدریج بگیرند یا اینکه سرمایه را اول دولت بآنها بدهد یا پس از اتمام عمل خواهد داد اینها را بنده می خواهم اگر ممکن باشد برای بنده توضیح بدهند یک چیز دیگری هم می خواهم عرض کنم البته این لایحه خیلی خوب لایحه ایست این مقدمه آن فکر شده است و امید واریم انشاء الله آن فکر عملی شود که یک دفعه معلوم شود ما چند فرسخ راه آهن خواهیم کشید و فرسخی چند خواهند کشید و چقدر حق العمل میگیرند در آتیه هم چطور میزی خواهند کرد. این سه اصلی است که بنده را وادار کرده است عرض کنم اول بایستی کنترات بسته شود بعد حق العمل کیانی ساختمان معلوم شود و بعد معلوم شود چه اشخاصی میآیند و ممیزی خواهند کرد و چطور محوول خواهند گرفت این سه اصل است که لازم است در نظر گرفته شود و اما در موضوع این ساختمان باز بنده زردید دارم که این نقشه که برداشته شد یک خسارت کوچکی ممکن است بدولت برآورد بیاید و آن این است که این نقشه را که کشیدند دوباره محتاج خواهند شد به یک نقشه دیگری که آن نقشه مخصوص ساختن راه آهن است و نقشه آخری است که علائم می گذارند برای کشیدن و ساختمان یک چیزی هم در این لایحه بود که در بعضی نواحی اگر دولت خواست خودش مبادرت

کند یعنی ساختمان کند آنوقت مجبور است تمام این مستخدمین و لوازم راه آهن را که مبلغی خرج دارد نگاه دارد که اگر لازم شد خودش بکشد این را بنده عقیده ام این است که مطابق صرفه نیست در این اداره مستر پلند و بکنفر با دو نفر از این مهندسین برای اداره راه آهن و نظارت در راه آهن لازم خواهد بود. نقشه را دولت باید واگذار کند همین کیانی که میخواید نقشه کشی کند یا ۱۵۰ کیلومتر میخواید برای آزمایش بکشد اینها را هم را باید با و واگذار کند و اداراتی که برای راه آهن تاسیس شده منحل کند و الا دو خرج خواهد بود یک خرج برای عملیات این مهندسین و یک عدد هم یک حقوقهایی ببرند و همینطور معطل باشند و یک مقداری هم باید باین کیانی ها بدهیم که صد یا صد و پنجاه کیلومتر ساختمان کنند و آزمایش کنند این را بنده می خواهم بدانم که آیا وزارت فوائد عامه در نظر دارد که این اداره و مخارجات را حذف کند یا اینکه خیر میخواید دو عمل باشد و دو اداره این قطعاً خیلی گران تمام خواهد شد. این بود عرایض بنده معاونت وزارت فوائد عامه - راجع به نقشه که اظهار فرمودند نقشه سطحی مقصود ما نیست نقشه سطحی را ما خود مان الان داریم میدانیم از کجا باید راه آهن عبور کند و خط سیر راه آهن معین شده توسط مهندسین خود دولت حالا آن نقشه را ما میدهم بکمیابها و کیانیها باید بطور جامعی نقشه را ما بدهند که مادر روی آن نقشه ساختمان را بتوانیم فوری شروع کنیم نه اینکه ما بتوانیم روی این نقشه ساختمان خودمان را بکنیم بلکه روی این نقشه تمام کمیابها باید بتوانند پیشنهاد خودشان را ما بدهند و دولت بتواند از روی این نقشه تمام مخارجش را برآورد کند یعنی تمام اطلاعاتی را که لازم دارد از حیث قسمت ساختمان قسمت ساختمان آو بادوک یعنی پلهاییکه در قسمت های کوهستانی باید برزند سنگ ریزی خاک ریزی اینها

را تمام از روی نقشه معین کنند و بعد هم یک علاماتی را که بتوانند آن علامات را در روی زمین بتوسط نشود ولایت ببندند آن را هم با سنگهای محکم بسازند که بر داشته نشود میخ و اینها خواهد بود سنگی خواهد بود که هر موقع میخوایند شروع می کنند یعنی نقشه کاملی خواهد بود از هر جهت تمام نقت هائی که لازم بوده شده که باید چند ذرع باشد این نقشه و چه ترتیب باید بدهند مقیاس آن یک پنجهزارم باشد یک چهار هزارم باشد جزئیاتش تمام ملاحظه شده و این یک نقشه کاملی است و از این حیث هیچ نوع اشکالی نخواهد بود و اما اینکه فرمودند چه عیب داشت نقشه کشی و ساختمان راه آهن را ما یک مرتبه واگذار کنیم یک کیانی هیچ کیانی نمیتواند این ترتیب را قبول کند و دولت هم نباید این کار را بکند برای اینکه وقتی که کیانی چیزی را که ندانسته باشد بخواید پیشنهاد بدهد باید همیشه طوری پیشنهاد بدهد که احتمال ضرر برای خودش فرض نکند آنوقت نتیجه اش ضرر دولت میشود پس بهترین است که نقشه حاضر شود و بفهمیم که ما چه میخوایم و قیمتش چیست از روی او آنوقت ساختمان را واگذار کنیم و هر کس که ارزانتر پیشنهاد کرد بدهیم در این مدت هیجده ماه که ما کار را میخوایم همینطور که بتدریج سی کیلومتر سی کیلومتر نقشه اینها حاضر میشود و میآید و نقشه اینها تصدیق میشود شروع می کنند ساختمان

فرمند - کبها؟ دولت؟

معاونت وزارت فوائد عامه - کیانی شروع میکند ساختمان از دو طرف ولی بخرج دولت خواهد بود اما قسمتی که راجع بخود دولت فرمودید اولاً همانطور که توضیح دادم ما یک مهندسین زیادی نداریم البته دستکاه را هم کوچک میکنیم و دستکاه نظارت خواهد بود ولی ناسه ماه دیگر

که بخوانند عملیات خودشان را شروع بکنند ما در این مدت سه ماه سعی میکنیم آن خطوطی که نامنم است فرض بفرمائید یک خطی را گرفته اند این ناقص است خاک ریزی و اینها را در این سه ماهه تمام میکنیم که در این مدت که اینها نقشه یک قسمت را حاضر میکنند این خط را هم ما تمام کنیم در هر صورت در آتیه ما چند دستکاه نخواهیم داشت دستکاه مهم ساختمان با خود آنها خواهد بود که در نحت نظارت تقیث و کنترل دولت خواهند کشید و نقشه کشی او هم مطابق همین کنترات که ملاحظه میفرمائید میشود و اینکه فرمودند ممکن است که برآورد های خودشان را از روی احصائیه های خارج بدهند این طور نیست برای اینکه وضعیت مملکت ما مختلف است در آلمان احصائیه دارند میدانند از بیست سال سی سال چهل سال قبل مزد عملی چقدر است راه آهن دارند که بتوسط او عمل را میسرانند بانجا برای آنها فرقی نمیکند هر نقطه عملی خواهند در مدت دوازده ساعت بیست ساعت عمل میآورند ما مهندس میآید اما در ایران اینطور نیست یکجا ساختمان را شروع میکنند می بینند مزد عملی بالا میرود یک جا عملی کم پیدا میشود شما برای یک تقاطعی می خواهید عملی بفرستید معلوم نیست آنجاها آبادی باشد وضعیت آنجا بجه ترتیب است از برای کیانی چقدر تمام میشود. پس در اینجا همه نظرها نامین شده نظر اصلی این است که در مدت هیجده ماه این کار تعطیل نشود نظر دوم این است که نقشه کاملی تهیه شود که همه بداند از روی این نقشه که راه آهن واقعاً چقدر ارزش دارد آنها در این کنترات منظور شده بنده خیال می کنم با تمام این ملاحظاتی که از طرف دولت شده و مشورت هائی که شده و مذاکراتی که الان در آن اطاق با حضور همه آقایان شد و همه مطلع شدند البته اول وقتی که لایحه آمد اکثریت مجلس مطلع بود برای اینکه دولت بدون شور اکثریت مجلس یک همچو لایحه مهمی را نمیآورد ولی سایر آقایان

درش هنوز مطالعه و دقت نکرده بودند لکن با مذاکرات و مطالعه که در موقع تنفس شد بنده گمان نمیکنم بهیچوجه اشکال و ایرادی باقی بماند

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
نایب رئیس - آقایان مذاکرات را در کلیات کافی میدانند؟

جمعی از نمایندگان - کافی است

دکتر مصدق - بنده مخالفم

نایب رئیس - بفرمائید

دکتر مصدق - بنده يك عراضی دارم که باید در کلیات عرض کنم اگر اجازه میفرمائید عرض کنم.

نایب رئیس - آقایان که مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند

(عده قلیلی قیام نمودند)

نایب رئیس - معلوم میشود کافی نیست. آقای باستانی باستانی - موافقم

نایب رئیس - آقای احتشامزاد

احتشامزاده - موافقم

نایب رئیس - آقای امیر حسینخان

امیر حسینخان - موافقم

نایب رئیس - آقای بیات

بیات - موافقم

نایب رئیس - آقای افشار

افشار - موافقم

نایب رئیس - آقای دکتر مصدق

دکتر مصدق - بنده در موضوع راه آهن نظر خودم را بکرات در مجلس شورای ملی بعرض آقایان رسانده ام دیگر حالا ضرورت نمیدانم که مفصلاً در موضوع راه آهن عراضی بکنم حتی در نظر دارم که يك روزی در باب خط راه آهن مذاکره شد یکی از نمایندگان محترم

گفتند که چون قانون گذشته تصویب شده دیگر در موضوع خط نمیشود صحبت کرد در صورتیکه یکی از مسائل اساسی خط راه آهن است و امروز که میخواهید نقشه اش را بکشید و اجازه نقشه کشی میدهید ممکن است در خطش هم مذاکره کرد ولو اینکه قانون هم تصویب شده باشد يك قانونی از مجلس گذشته و این قانون اگر نقض شود ضرر ندارد در صورتیکه اگر خط آهنی را برخلاف مصالح مملکت بکشند ضرر های جبران ناپذیر دارد در باب خط راه آهن بنده عرض کردم راه آهن ما ممکن است دو قسم حمل و نقل داشته باشد یکی حمل و نقل بین المللی یکی حمل و نقل ملی. حمل و نقل ملی ما آن چیزهایی است که در داخله مملکت صرف میشود حمل نقل بین المللی ما آن چیزهایی است که از ممالک خارجه بطور ترانزیت می آید و از ایران عبور میکند و بمالک دیگر میرود اگر راه آهن ما يك فایده ببرد از ترانزیت مال التجاره اروپا به آسیا خواهد برد. این خطی که امروز اجازه داده میشود که نقشه کشی بکنند کاملاً برخلاف مصالح مملکت است زیرا خط بین المللی خطی است که اروپا را با آسیا متصل می کند. اروپا در این طرف واقع شده. خط آهن ما باید از این طرف شروع شود و با طرف برود که مال التجاره اروپا را با آسیا رساند این راه آهن ترانزیت پیدا میکند حمل و نقل بین المللی پیدا میکند ولی آن راه آهنی که از بندر جز حرکت کنند و محمره برود بنده نمیدانم چه تجارتی و چه حمل و نقلی را می تواند داشته باشد. امروز که میخواهید اجازه بدهید و امروز که میخواهید سی میلیون پولی که در دست این مردم است و در واقع هستی این ملت و مملکت است بيك راهی صرف کنید و این پول را که در واقع حیات این مردم است از شان بگیرند يك قدری دقت کنید و الا جز اینکه توی زمین بریزند و بعد هم ده سال دیگر میگویند چون اشخاصیکه در مجلس شورای ملی بودند اینطور رأی دادند و خرج شد البته اکثریت بدولت

اعتقاد دارد بنده نمیگویم اعتماد ندارد ولی اکثریت هم وظیفه اش این نیست که همینقدر که يك چیزی دولت آورد بلند شود برای بدهد اگر کسی در مقابل بنده جوابی دارد یا شود جواب بنده را بدهند. آنوقت رأی بدهند بنده عرض میکنم راه آهن ما باید دو ترانزیت داشته باشد در تمام دنیا ترانزیت ملی و ترانزیت داخلی را راه آهن فایده ندارد راه آهن از ترانزیت و حمل و نقل بین المللی فایده می برد این خطی که شما میکشید دیناری فایده ترانزیت ندارد. رأی من ثابت کنید که چه مال التجاره از اروپا می آید به بندر جز و از بندر جز میرود محمره؟ هیچوقت مال التجاره اروپا به بندر جز نمی آید و از بندر جز محمره برود مال التجاره اروپا می آید شمال غرب و از شمال غرب میرود بجنوب شرق ایران. این ترانزیت است جواب بنده را بدهید بعد رأی بدهید. يك رایی که امروز برخلاف مصالح ایران باشد ندهید. هیچ دلیلی ندارید اگر دلیل دارید بگوئید و الا بعنوان اینکه يك قانونی گذشته شما سی میلیون دیگر باین مملکت ضرر بزنند يك قانونی گذشته است بيك قیام و قعود میشود آن قانون را نقض کرد و این خطی که اجازه میدهید يك خطی باشد که يك ترانزیتی داشته باشد که يك چیزی هم برای این مردم داشته باشد. بنده کاملاً ثابت کردم که عجاله راه آهن در ایران فایده ندارد ولی اگر ترانزیت داشته باشد و حمل و نقل ممکن است يك قسمت از ضرر راه آهن را جبران کند ولی این خطی که امروز در نظر گرفته شده است کاملاً بضرر مملکت است. حالا آقایان غیر از این تشخیص میدهند مختارند ولی من بعقیده خودم این رأی را که این خط کشیده شود و باین طرف برود خیانت و برخلاف مصالح مملکت میدانم.

عضی از نمایندگان - [با همهمه] خیانت نیست

دکتر مصدق - بنده بنظر خودم خیانت است شما

بنظر خودتان خدمت است حالا در موضوع این لایحه.

اینکه آقایان نمایندگان محترم در اینجا اظهار کردند لایحه که مجلس می آید برای شور مجلس می آید بنده تصور می کنم لایحه که باین ترتیب می آید اول می آید میگویند این لایحه تقید دو فوریت آمده برای نقشه کشی. آدم میشوند و بگوشش میخورند که نقشه کشی میخواهیم بکنیم. کیلو متری فرضاً ۳۶۸ تومان بعد در ضمنش يك چیزهای دیگری هم نوشته میشود که اگر انسان زود و نجس نکند ممکن است رأی بدهد و بکلی بعد از اینکه رأی داده شد و از مجلس رفت بیرون بگویند آقایان چه رأی دادید بگویند نفهمیدیم که این که راجع بتعرفه گمرکی در همین مجلس همان روزیکه تعرفه گمرکی میکشند لایحه که دولت رأی تعرفه گمرکی آورد يك ماده داشت که نوشته بودند تعرفه گمرکی مطابق الف و بی و جیم ضمیمه باین قرار داد است. در همین مجلس که نشستیم کتابچه آوردند و منتشر کردند که این تعرفه گمرکی است بنده چون رأی ندادم دقت نکردم بعد یکی آمد در منزل من گفت فلانی آن تعرفه که شما رأی دادید در آن ماده نوشته شده بود تعرفه گمرکی مطابق ضمیمه الف و بی و جیم آیا آزاد دیدید و رأی دادید بعد دیدیم در آن چیزی که چاپ شده الفش چاپ شده ولی بی و جیم آن نیست. ما رأی باده دادیم که تعرفه گمرکی مطابق ضمیمه الف و بی و جیم خواهد بود الفش را فی المجلس آوردند و دادند که دقت هم نشد و کسی هم نخواهد ولی بی و جیم آن اصلاً منتشر نشد الان هم نیست اگر هست نشان بدهید کجا است؟ ما رأی که می دهیم باید فهمیده باشد نه اینکه از این مجلس که بیرون رفتیم يك کسی از ما پرسد که رأی که دادید الفش را دیدید؟ - بی. - بی و جیمش را؟ - خیر. - کسی منتشر می شود؟ - معلوم نیست. این لایحه را امروز آورده اند این جا می گویند ما این لایحه را آورده ایم برای نقشه کشی ماده سه را که می خوانیم می بینیم نقشه کشی نیست اجازه می دهد که هم نقشه بکشند و هم ساختمان راه آهن را به هر کجایی

که مقتضی میدانند مناقصه بدهند این هم عین ماده است که بنده برای اینکه آقایان توجه داشته باشند عرض می کنم: دولت مجاز است که پس از اتمام نقشه برداری قسمتهای مختلفه راه و با تمام آن ساختمان قسمت های نقشه برداری شده مزبور و با تمام راه را بترتیب مناقصه بمقاطع و اگذار نموده و با خود متصدی آن شود سندیکای مذکوره در ماده (۱) در صورت تساوی شرایط مناقصه حق تقدم خواهد داشت. بعلاوه دولت میتواند قبل از اقدام مناقصه برای اینکه نمونه هائی برای ساختن راه آهن ایران تهیه نموده و مظنه از مخارج آن بدست آورد بعنوان امتحان ساختمان قسمت معین راه را که از صد و پنجاه کیلومتر تجاوز نکند از هر دو طرف به سندیکای مذکور واگذار نماید در واقع این لایحه را بعنوان نقشه کشی آورده اند آنچه هم در جراید منتشر کرده اند این بود که فقط دولت میخواهد مقاطعه بدهد نقشه کشی را هیچ ننوشته اند که دولت میخواهد از مجلس اجازه بگیرد برای ساختمان نظر بنده این است که اگر دولت اجازه مجلس را در مخارج راه آهن لازم میدانند بجهت اینکه در لایحه ساختمان مینویسد مجلس شورای ملی بدولت اجازه میدهد که ساختمان نقشه کشی را از قرار هر کیلومتری ۳۶۸ تومان بمقاطع بگذارد که حد اکثرش باشد اگر خود دولت که این لایحه را میآورد اجازه مجلس را در حد اکثر نقشه کشی لازم میدانند یعنی مجلس شورای ملی که میخواهد تصویب خرج کند باید هر کیلومتری ۳۶۸ تومان اجازه بدهد چه شده است که برای شصت کرور یا هفتاد کرور (حالا بنده نمیدانم که چقدر مخارج راه آهن میشود) هیچ اجازه مجلس را لازم نمیدانند و فقط اینجا بدولت در ضمن این لایحه بطور غیر معلومی اجازه میدهد که او را مناقصه بگذارد از روی چه مبلغ بنده نمیدانم. این مسئله را هم لازم است بنده اینجا عرض کنم که اگر يك مسأله کفته میشود که چرا ما تا حالا دو کرور یا هفتاد هزار تومان خرج کرده ایم اگر از روز اول

مقاطع داده میشد بهتر بود اساساً با این مسئله موافق نیستم بجهت اینکه آن چیزی که مصالح دولت را نامین میکنند دقتی است که اولیای امور باید در کار داشته باشند ام از اینکه مقاطعه باشد یا اینکه امانی باشد آقایانیکه در این مجلس تشریف دارند محققاً بتجربه برایشان ثابت شده است که بعضی کار های مقاطعه را مقاطعه کار تقلب میکنند بنده خودم دیوار مقاطعه دارم از روی ذریعی بعد از اینکه تمام شد معلوم شد آن کسی که دیوار تحویل داده است وسطش را کسلوخ گذاشته رویش را هم صاف کرده بعد از يك سال که گذشت خراب شد. این مقاطعه يك چیزی نیست که خیلی مفید باشد که ما از حول حلیم توی دیک بیفتیم که بگوئیم حالا که هفتاد هزار تومان پول را دور ریخته ایم اگر مقاطعه بدهیم بصره ماست. بنده با مقاطعه مخالفم مقاطعه در بعضی چیزها مثل خاکریزی، مثل زمین کردن، مثل يك چیز هائی که نمیشود درس تقلب کرد منفعتش محل زدید نیست ولی در چیز هائیکه باید درس دقت شود بنظر بنده وقتی امانی باشد و در تحت نظارت اشخاص صحیح باشد خیلی صرفش بهتر از مقاطعه است. اینجا بنظر بنده دو چیز است یکی اینکه همانطور که دولت لازم میدانند مجلس شورای ملی حداکثر مخارج مقاطعه را برای نقشه کشی تصویب کند همان طور هم لازم است مجلس شورای ملی حداکثر مخارج مقاطعه ساختمان را هم تصویب کند و بعد این حق تقدمی که امروز داده میشود بيك کمیتهای خارجی این را هم بنده مخالف هستم بجهت اینکه این حق تقدم دو فلسفه پیدا میکند یکی اینکه فلسفه اقتصادی دارد یکی هم چون این کمیتهای اتباع خارجه هستند مسائل سیاسی هم در اینجا مداخلت دارد اولاً در فلسفه اقتصادی بعد از اینکه اینها نقشه کشی کردند اگر دیدیم يك مردمان خوش قولی هستند و کارشان را صحیح کردند آنوقت معلوم میشود که اینها آمده اند يك مقاطعه کرده اند و کار صحیح هم کرده اند ولی

مسئله سیاسی چیز دیگری است. کمیتهای هم امریکائی باشد یا آلمان باشد تفاوت نمیکند برای اینکه هر روز وضعیت سیاست فرق میکند. امروز هیچ وجدان و عقیده و تکلیف نمایندگی من اجازه نمیدهد که در این تاریخ بدولت اجازه بدهم و يك حق تقدمی بدو کمیته بین المللی بدهیم که نود و سه سال دیگر وضعیت سیاسی مملکت ممکن است هزار جور فرق کند و ابتدا شاید از نقطه نظر سیاسی صلاح نباشد که باین کمیتهای واگذار کنند یعنی بتجربه برسد و ثابت شود که نقشه که کشیدند صحیح است و خیلی در صلاح ما بوده یعنی اقتصادیاتش ثابت شود باز ممکن است که سیاستش بعداً صلاح نباشد این است که بنده از آقایان استرحام میکنم که شما يك کاری هم برای نمایندگانتان بعد بگذارید شما در این سه ماهه خواهش مندم که آنقدر عجول نباشید برای خدمت مملکت بگذارید نمایندگان دوره بعد هم که میاند يك موضوعاتی در دستشان باشد که اگر آنها هم خواستند خدماتی بکنند در موضوع ماده سوم که اجازه میدهد ساختمان را بدولت این ماده سوم بفرمائید عرض کردم بند اساساً با راه آهن با این نقشه با تمام اینها مخالف هستم ولی از آنجائی که ضرر را از هر جای بگریزد شاید منفعت باشد چه کنم؟ بنده حالا که عقیده دارم عرض میکنم امروز فقط نقشه را تصویب کنید با اینکه بنده مخالفم و رفق آبی میدهم و عقیده ام محفوظ است عرض میکنم ساختمان را بگذارید برای دوره بعد که آنها هم يك موضوعی برای خدمت به مملکت داشته باشند این کمیتهای که حالا نقشه کشی میکنند فرضاً در آنوقت از حیث اقتصادی اشکالی نداشت و این نظر نامین شد ولی نظر سیاسی را که از حالا تا آنوقت ممکن است فرق کند نامین نخواهد کرد امروز شاید صلاح در این باشد که باین کمیتهای واگذار کنم ولی در آن روز شاید از لحاظ سیاست صلاح نباشد این است که بنده از آقایان محترم تقاضا و استرحام می کنم که عجله در این کار

نفرمایند و حالا که میخواهند نقشه برداری را مقاطعه دهند تقاضا در تصویب ماده سوم خود داری بفرمایند و آن را بگذارند برای نمایندگانی که در دوره بعد می آیند.

نایب رئیس - شور در کلیات است فرمایشات آقای دکتر مصدق راجع بماده ۳ بود
دکتر مصدق - خیر. عرایض بنده راجع به کلیات بود

معاون وزارت فواید عامه - يك قسمت از فرمایشات آقای دکتر مصدق راجع بخط سیر راه آهن بود البته نظرشان هست که در این موضوع مکرر در این مجلس مذاکره و صحبت شد و بالاخره مجلس شورای ملی اجازه ساختمان راه آهن را از این طریق داد و دولت هم برطبق آن اجازه که داشت تاکنون اقدامات خودش را کرده و حالا هم می خواهد آن اقدامات را تکمیل کند پس در این موقع اگر بخواهیم داخل این موضوع شویم در واقع از مورد بحث خارج است زیرا این مسئله است که مجلس رأی داده و گذشته

دکتر مصدق - خصوص که دلیلی هم برای آن نداشته باشیم.

معاون وزارت فواید عامه - اما راجع به قسمت ساختمان و مقاطعه: در این لایحه این طوری که آقای دکتر مصدق فرمودند نیست و هیچ نظر دولت این نبود که بیاید و در ضمن این لایحه که مقصودش نقشه برداری است يك اجازه کلی هم برای مناقصه دادن از مجلس بخواهد.

مدرس - چرا دارد.

معاون وزارت فواید عامه - خوب، اگر هم داده نمکن است آن را اصلاح کرد. در کمیسیون و مجلس هم مذاکره شد. و هر آیین قسمت ممکن است نواقض نظر حاصل شود و منظور همه آقایان اینجاست بعمل آید. و این اشکالی ندارد البته وقتی که عتنامه

سوم رسیدیم البته در این قسمت مذاکره خواهد شد. اما اینکه فرمودند چرا حق تقدم قائل شده ایم باید عرض کنم که ما يك حق تقدم زياده نداده ایم البته آقا خودشان میدانند که وقتی پنج کمپانی مهم دنیا می آیند و حاضر میشوند که يك کاري را برای ما انجام دهند البته برای ششصد هزار تومان نمیآیند اینکار را بکنند و باید ساختمان و فوندی بعدی میآیند.

دکتر مصدق - نیابند

معاون وزارت فوائد عامه - و البته این حق است که اخلاقاً باید بآنها داد. و برای اینکار هم شرط شده است که در صورتیکه پیشنهاد این کمپانیها پیشنهادت سازین مساوی بود و فرق نداشت حق تقدم با اینها خواهد بود. این يك تقبل اخلاقی است نسبت بکمپانی که حاضر میشود همه نوع مساعدت با دولت بکنند البته ما هم باید باین کمپانی يك مساعدتی بکنیم و این اندازه مساعدت از طرف دولت يك چیز زیادی نیست. ما گفتیم اگر در آنوقت پیشنهاد این کمپانی با سازین مساوی بود حق تقدم با این کمپانی خواهد بود و این يك چیز معمول و يك حق قانون است. اما از لحاظ سیاسی شرحی فرمودند. بنده خیال نمیکنم نظر سیاسی در این موضوع داخل و وارد باشد يك راه آهني مامی خواهیم بکشیم هر کس از زائر بکشد و بهتر نکشد بار خواهیم داد. پس هیچ مناسبت ندارد نظر سیاسی را در اینجا داخل کرد. خاصه آنکه امریکا يك مملکتی است دور دست و همینطور آلمان - و ما باید کار خودمان را به این کمپانیها به مقاطعه بدهیم و این کمپانی هارا هم البته حضرات عالی و سازین همه می شناسند و اگر يك روزی ما بخواهیم کار خودمان را به مقاطعه بدهیم ناچاریم همین کمپانیهای مهم بدهیم زیرا غیر از اینها کس دیگری نیست شرحی راجع به قسمت ساختمان عمارت و مقایسه آن با راه آهن فرمودند و این طور نتیجه گرفتند که راه آهن را نباید مقاطعه داد. باید خدمتشان عرض کنم که این مقایسه در این جاموردي

نداشت زیرا ساختمان يك دیوار را نمیشود با کشیدن خط آهني که به کمپانی هاي بزرگ دنیا داده میشود مقایسه کرد اگر در مقاطعه دیوار يك بنائی تعلق میکند ربطی به کشیدن خط آهن ندارد زیرا این کمپانی حاجتی لامکان سعی میکنند که کارشان را خوب بدهند. در این جام البته ممکن است تعلق شود. ولی دولت باید يك اداره تفتیش منظم و صحیح داشته باشد که جلو تقلبات را بگیرد ولی در هر حال کشیدن خط آهن فرق دارد با مقاطعه دادن دیوار. خاک ریزی راه آهن طرف مقایسه با چینه دیوار نیست. بنده هم قبول دارم در میان ممکن است تعلق شود ولی البته ما باید همه جا مقش بفرستیم که در موقع کار حاضر و نظر باشند مثلاً يك آهني البته بدستور دولت کشیده خواهد شد و گذاردن ریلها و مسئله فواصل و تمام این کارها را خود دولت معین خواهد کرد و نظارت خواهد کرد و خود کمپانیها نمی توانند عمل خودشان اقدام کنند در هر صورت قسمت ساختمان وقتی که ماده سه رسیدیم اصلاح خواهد شد و در مورد حق تقدم هم چنانچه عرض کرده اشکالی ندارد و دیگر گمان نمیکنم بنظر بنده اشکالی نباشد. مثلاً در موضوع حق تقدم هم خیلی مشکل است توافق پیدا شود زیرا برای این کار چندین چیز لازم است اولاً باید پیشنهادات بدهند ثانیاً نا آنوقت باید دید نظریه ما چه خواهد بود و این کار را چطور خواهیم کرد - علاوه پیشنهادات باید مساری باشد و همه این مراتب که بشود در این صورت حق تقدم با این کمپانیها خواهد بود. در قسمت نقشه برداری هم که آقا مخالف نبودند

دکتر مصدق - چرا مخالف بودم

معاون وزارت فوائد عامه - بهر حال دیگر گمان نمیکنم چیزی باقی باشد که بنده جواب عرض نکرده باشم.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

نایب رئیس - رای میگیریم بکلیات و شور در مواد

آقا سید یعقوب - يك ماده بیشتر ندارد داد گر - چندین ماده است رای بکلیات صحیح است آقا

نایب رئیس - آقا باینکه با شور در کلیات ورود در مواد موافقت قیام فرمایند

(عده زيادی قیام نمودند)

نایب رئیس - اکثریت است

داد گر - بنده اخطار نظامنامه دارم

نایب رئیس - فرمائید

داد گر - عرض کنم این مطلب بنده هیچ ارتباطی با این مواد ندارد. ولی چون اگر عرض نکنم. يك حق از بنده ممکن است فوت شود از این جهت برای صیانت حق خود مجبورم عرض کنم در موقعیکه آقای معاون وزیران لایحه راجع بمنظرن خدمت را آوردند بنده تقاضای فوریت کردم. تقاضای بنده هم صریح بود و بایستی توأم با پیشنهاد خوانده میشد. آقا اینرا فراموش فرمودید. حالا هم مجلس تمام میشود و آنوقت حق بنده فوت خواهد شد و بعد مورد اعتراض خواهد شد از اینکه تکلیف پیشنهاد بنده موقع معلوم نشده. رای تذکر بنده ناچار بوده اینمطلب را عرض کنم.

نایب رئیس - تقاضای فوریت سرکار ضمیمه این لایحه است و در موقع خوانده میشود. حالا اگر آقا بان موافق باشند رای قسمت فوریت بعد گرفته شود.

داد گر - برای بعد باشد

نایب رئیس - ماده اول خوانده میشود

(بمضمون ذیل خوانده شد)

ماده ۱ - دولت مجاز است که نقشه برداری مفصل خط راه آهن را که برطبق قانون چهارم اسفندماه ۱۳۰۵ معین شده است به سندیکای متشکله از کمپانی امریکائی یونان و کمپانیهای آلمانی - فیلیپ هولتسمان -

و بولیوس برکرو سیمنس با واولیون بطور مقاطعه واگذار نماید - شرایط فنی نقشه مزبور در کنتراست منعقد بین دولت و سندیکای مزبور معین خواهد شد.

نایب رئیس - آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - اولاً بند خیلی شکر گذاری میکنم از اکثریت مجلس که موافقت کردند با اینکه این لایحه محل طرح و شور واقع شود و توجه کردند باینکه بنده و آقای دکتر مصدق و دیگران که بالاجد مخالفت کردیم از نقطه نظر مخالفت با دولت نبود بلکه مقصود روشن شدن مطلب و تحقیقات کامل در اطراف قضیه بود برای این بود که همچون تصور نشود که هر لایحه مجلس میآید فوراً اکثریت بآن رای میدهد و از مجلس میگذرد خیر همچو نیست لوائح در مجلس مورد شور و طرح و بحث واقع میشود و اکثریت هم يك اکثریتی است که منقذ را تحت فشار نمیگذارد و اقلیت را خفه نمیکند و باو حق صحبت میدهد و با اینکه همه جور قوه و قدرت دارد معذک با مخالفین همه نوع مساعدت در شور لوائح میکند حالعرض میکنم در ماده اول يك چیزی نوشته شده که بنده در آن کبر دارم و آن این است که اولاً باز هم عرض میکنم این عرض بنده دلیل بر این نیست که بدولت اعتماد ندارم. نوشته شده مطابق کنتراستی که دولت با آنها خواهد نمود. چون باید بان مسئله رای داده شود و این هم يك چیز محمولی است و نباید بین مجلس و دولت يك چیز مخفی باشد معنای حکومت شوروی هم همین است که هر مطلبی دارد دولت بمجلس بیآورد و تمام مسائل در پیشگاه ملت حل شده و در مجلس شورای ملی بر همه معلوم شود. این که دولت واگذار میکند چیست؟ نقشه کشی راه آهن است که بيك سندیکا و بان کمپانیها را گذار میکند. آنکه بعد معین خواهد شد چیست؟ خواهش میکنم آقای معاون محترم اگر نظریاتی در این باب دارند فرمایند. بنده ناچارم تا جان دارم از حقوق این ملت دفاع کنم و هر جا که يك چیزی به بینم

حمله کنم. محال است بنده دست بر دارم. این را باید بیان کنند تا ببینیم این چه شرایطی است. و الا همان طور که آقای دکتر مصدق بیان کردند در صورتیکه ما بخواهیم اینکار را بکنیم و بسندیکا بخواهیم واگذار کنیم باید همه مسائل تحت نظر دولت باشد در حالی که باید مسئله مقاطعه اینکار طوری نباشد که مثل معامله نذائی خودمان باشد. پس خوب است آقای معاون این شرائط را بیان کنند که ما هم بدانیم.

معاون وزارت فوائد عامه - شرائط کنترات سه قسم است. یکی شرائط مالی است و یکی هم شرائط فنی و یکی هم مسئله مدت است. و به نظر بنده مسئله از این سه حال خارج نیست شرائط مالی از قرار هر کیلومتری سیصد و شصت و هشت تومان است که از مجلس اجازه میگیرند که بطور مقاطعه به کمپانی واگذار کنند که نقشه برداری کنند و از این قرار باید این راه نقشه برداری شود. مسئله مدت هم که ۱۸ ماه معین شده اما آمدم سر شرایط فنی - فرض بفرمائید اگر بنده آمدم گفتم این نقشه برداری که میشود باید مقیاسش مثلاً یک پنج هزارم باشد یا نشیب کوهستان باید فلان طور باشد یا در قسمت مسطح فلان ترتیب باشد این مسائل را اگر فرضاً خدمت حضرت عالی هم بیاورند تازه چه نتیجه خواهد داشت؟ شما بایستی توسط متخصصین راه آهن و مهندسی که دولت در ادارات خودش دارد این مسائل را تشخیص دهید و این شرایط و مسائل را آنها باید تشخیص دهند و وقت کامل بکنند و این کار هم شده و قریب یک ماه و نیم است که ما مشغول این مطالعات و اقدامات هستیم تمام این ملاحظات شده که مثلاً در کوه نقشه چه جور باید باشد و چه اندازه باید باشد در اراضی مسطح چه قسم نقشه برداری شود یک همچو کنتراتی بستن کار آسانی نیست بنابراین تصدیق می فرمائید که دولت در این کار باید دقت کند و وقت خودش را هم کرده و این را اگر بخواهند بمجلس بیاورند

جز تلف کردن وقت چیز دیگری نخواهد بود و این کار را شما با اعتمادی که بدولت دارید باید با وراگذار کنید تا او کاملاً در این کار رسیدگی کند و این کنترات را به بنده و ما متجاوز از یک ماه است که مشغول مطالعه در این کار هستیم و حتی مجبور شدیم مسیو ترینسکی را از خوزستان بخواهیم و همچنین سایر متخصصین امریکائی را هم خواستیم و نظر آنها را در این موضوع جاب کردیم. با همه مشورت کردیم با فرانسویها صحبت کردیم با آلمانها صحبت و مذاکره کردیم و بالاخره شرائط کنترات را دیدیم و همه چیز را مطالعه کردیم و چون همین کمپانیها با دولت ترکیه هم جدیداً برای یک قسمت ساختمان راه آهن یک کنتراتی بسته اند ما عین مواد آن کنترات با دولت ترکیه را هم خواستیم و مطالعه کردیم برای اینکه فردا گفته نشود که یک همچو کنتراتی بود و چرا آن را مطالعه نکردید. تمام این ملاحظات را کرده ایم و نسبت به کنتراتی که با ترکیه بسته اند یک تخفیفی ما داده اند. پس نظر حضرتعالی کاملاً تأمین شده یعنی مدتش هیچده ماه است و پولش هم از قرار هر کیلومتری سیصد و شصت و هشت تومان. حالا ترتیب تادیه اقساط این پول چه جور باید باشد. اول باید داده شود؟ آخر باید داده شود؟ یا به تناسب کاری که میکنند باید داده شود؟ این کارها را شما با اعتمادی که بدولت دارید باید اجازه دهید که خود دولت با مراعات صرفه و صلاح این کار را بکند و انجام دهد.

رئیس - آقای شیروانی

شیروانی - عرض میکنم البته آقایان تصدیق میفرمائید که هر کسی مولود فکر خودش و هر چیزی را که بنظرش میرسد همان را تعقیب میکند و دوست میدارد بخصوص یک چیزی که اکثریت مجلس هم با آن موافقت کرده باشد در موقعیکه لایحه مورخه چهارم اسفند ۱۳۰۵ در اینجا مطرح بود بنده مخالفت هائی کردم ولی حالا که قانون شده و آقایان رای داده اند بنده

احترام می گذارم و فرضاً که مخالف عقیده بنده هم باشد بنده آزا مطاع میدانم هیچ خیانت هم نمیدانم ولی در اینجا آقای معاون حالا باید تصریح کنند که یکی از مواد آن لایحه بقوت خودش باقی است و آن ماده پنج است که بنده حالا قرائت میکنم: « ماده ۵ - دولت مکلف است پس از تصویب این قانون در ظرف سه سال خطوط اصلی راه آهن ایران را بوسیله متخصصین فنی نقشه برداری نموده و با رعایت اهمیت هر یک متدرجاً برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی دارد) عرض کردم چون این قانون شده و خط اصلی بموجب رای مجلس معین شده و اکثریت مجلس رای داده بنده مقدس میدانم و چنانچه عرض شد این خط آهن از بندر جز بمحمره را هم خیانت نمیدانم برای اینکه همه آقایان خادم هستند ولی در عین حال تصدیق میکنم که یکی از خطوط حیاتی همین خطی است که از شمال غربی بجنوب شرقی مملکت یعنی از طرابوزان باید بیاید و از منتهی الیه بلوچستان بگذرد و این یک راه اصلی است که حیات مملکت ما را از هر نظر و هر جهت حفظ میکند. حالا اقلای خوب است آقایان یکی از این خطوط اصلی را همین خط قرار دهند و ما الان که داریم نقشه برداری را یک عده کمپانی مهم واگذار میکنیم و خودمان هم متخصص و مهندسی استفاده کرده ایم این مهندسی که الان در سر کارند و بموجب کنترات باید بانها حقوق بدهیم بوسیله اینها اقلای بقیه خطوط اصلی را نقشه برداری کنیم. بهر حال خلاصه میکنم عرایض خودم را باینکه ماده پنج قانون مصوبه چهارم اسفند ۱۳۰۵ بقوت خودش باقی است.

معاون وزارت فوائد عامه - خوب است آقای شیروانی در این ماده بخصوص که در اینجا نوشته شده مطالعه بفرمایند ما نوشته ایم موادی که مغایر این قانون باشد ملغی است این برای اینست که چون برای قسمت نقشه برداری خوزستان به بندر جز ماشروطی قائل شده ایم

و ممکن است آن شروط اصطکاک پیدا کنند تا این قانون و این کاری که حالا می خواهیم بکنیم غرض این است آن موادی که مغایر این قانون است لغو خواهد شد نه همه مواد و البته سایر مواد که بقوت خودش باقی هستند

شیروانی - مخصوصاً ماده پنج

معاون وزارت فوائد عامه - دیگر مخصوص ندارد همه بجای خودشان باقی هستند

نایب رئیس - آقای فرمند

فرمند - در خصوص نقشه برداری چون آقای معاون فرمودند تا این نقشه برداری آخری است خواستم عرض کنم که این نقشه که شما میکشید و مهندسی میروند میخ کوبی می کنند و علائم می گذارند این علائم چطور چهار پنج سال دوام خواهد داشت؟ چون بنده یک وقتی در حدود همدان دیدم انگلیسها در موقع نقشه کشی کامل در بعضی جاها که میخ میکوبیدند بعد از مدتی آمدند و آن میخ ها و علامات را برداشتند. پرسیدم چرا این کار را کردید؟ گفتند چون موقع کشیدن گذشته این ها را بر میداریم. بنده خواستم بپرسم آیا در موقع گذاردن این علائم و کوبیدن میخ ها تصادف خواهد کرد. گذاردن و نصب ریل و کشیدن خط یانه خوب است این اطلاع را به بنده بدهند چون در ضمن فرمایشاتشان بنده این طور استنباط کردم که بعد از این نقشه کشی شروع بکشیدن خط خواهد شد و از قرار معلوم قرار گذاشته اند صد و پنجاه کیلومتر را برای آزمایش این کمپانی ها ساختمان کنند مقصود بنده این است که این آزمایش که بدست این اشخاص میشود باید خیلی در آن دقت شود زیرا این مقداری که برای آزمایش کشیده میشود در واقع مدرک قرار خواهند داد برای ساختمان و مخارجات بعدی که این کمپانیها خواهند کرد و بعلاوه چون این صد و پنجاه کیلومتر یک کار کوچکی است و تهیه هر کار کوچک گران راز کار بزرگ تمام میشود از این جهت باید دقت شود که

کلاه سر دولت گذاشته نشود در این مسئله هم باز بنده
میخواهم يك توضیحاتی از طرف آقای معاون داده شود
تا بنده درست قائم شوم. والا بنده موافق ترین اشخاص
هستم از اول هم معتقد بودم که این کار باید به کپانیهای ساختمان
داده شود. از اول هم همین را عرض کردم و این هم
که حالا عرض میکنم برای این است که در آتیه دچار
مخمصه نشویم. زیرا این اشخاص که حالا میخواهند برای
ما تجربه کنند خودشان ممکن است در آتیه طرف معامله
با ما واقع شوند. پس چطور ممکن است برای ما و به نفع
ما تجربه کنند که در آتیه تماس با منافع خودشان پیدا
نکند و این خارج از حزم و عقل است که ما با کسانی
میخواهیم معامله کنیم همان ها را متصدی و مأمور
آزمایش قرار دهیم مگر اینکه حالا آزمایش را اینها
بکنند ولی محقق و مسلم باشد که ساختمان را دیگران
خواهند کرد. و بنده برخلاف عقیده آقای دکتر مصدق
که معتقد به مقاطعه نیستند عقیده به مقاطعه دارم
ایشان فرمودند که در مقاطعه خاك و آجر و كل ممکن
است تقلب شود ولی بنده عرض میکنم کار این کپانیهای
بزرگ اروپائی و امریکائی غیر از بمائی ایران است زیرا
آنها از نقطه نظر حبثیت و اعتبار خودشان مجبورند
خوب کار کنند منتهی حق الزحمه خوب و زیادی هم
برای خودشان منظور میدارند غالباً صد شش صد هفت
حق می گیرند. گران می گیرند. ولی خوب کار می
کنند مقصود این است اگر آزمایش بدست این
اشخاص بشود باید خیلی دقت کرد. و دیگر آنکه
این نظارتی که در این لایحه هست ممکن
است کار آنها را فلج کند یا يك اختلاف نظر هائی
تولید کند از این جهت بنده عقیده ام این است که
این حق تقدم را در این جا برداریم و فقط قائل شویم
که بطور مناقصه خواهد بود زیرا حقیقتاً حق تقدم موردی
ندارد. این بود عریضی که بنده عرض کردم و
میخواهم يك توضیحاتی به بنده داده شود والا چنانچه

عرض کردم بنده از اول جزو موافقین این لایحه بوده ام
و این توضیحاتی را هم که خواستم برای این است که
با يك شوق بیشتری رأی بدهم
معاون وزارت فواید عامه - راجع به نقشه برداری
بنده خیال میکردم با توضیحاتی که دارم خاطر حضرتعالی
کاملاً مطمئن شده باشد. این نقشه برداری نقشه برداری
کامل است و مستلزم ساختن راه آهن است فرمودند ممکن
است مبلغ را بگویند و بعد از چهار پنجسال که طول
کشید بیایند و بردارند در اینجا حق با حضرتعالی است
این مسئله را خود بنده هم توضیح دادم قرار شده است
يك علائم سنگی یعنی يك علامات ساختمانی با سنگ
درست کنند که آن علامات ساختمانی را بوسیله آلات
و اسبابهائی که دارند نصب میکنند مثلاً فرض فرمائید در
کوهستان البته فاصله اش کمتر خواهد بود نادر غیر کوهستان
وقتی که آن علامات را نصب کردند با آن آلات و اسباب
از قبیل ثدولیت و غیر می بینید و فواصل را معین
میکند پس بنا بر این چنانچه عرض کردم نظر حضرت
عالی نامین خواهد شد و آنوقتی که میخواهند ساختمان
را شروع کنند اسبابهایشان را میگذارند روی ستونهای
کوچکی که ساخته شده و با آن آلات و اسبابها ممکن
است تمام آنها نقاط و فواصل را به بیند و بعد ساختمان
کنند همان میخچه ها را بیخودی نمیگذارند. با ملاحظه
تمام اطراف و نکات کار نصب می کنند پس رفع نگرانی
حضرتعالی خواهد شد. اما اظهار نگرانی فرمودید از
اینکه ممکن است چون خودشان نقشه برداری میکنند
خودشان آزمایش خواهند کرد و بعد هم راه آهن
خواهند کشید از این جهت ساختمان به نفع ما تمام نشود
اولاً در این قسمت ما نهایت سعی را خواهیم کرد که
در این مسئله نظارت کنیم بعلاوه بنده عرض کردم که
مقصود این ها این است که خوب کار کنند که راه
آهن به خودشان و اگذار شود و الا برای ششصد هزار
تومان هیچوقت این کپانیهای باین مهمی نمیآیند داخل

در مذاکره و کنترات بشوند. پس اینها که آمده اند
و مدتها است با ما داخل در مذاکره شده اند برای این
است که در آتیه کنترات ساختمان راه آهن با خودشان بسته شود
ملاحظه تمام مسائل باید بشود. اولاً اینها باید نقشه
خودشان را قبلاً بوزارت فواید عامه بدهند و هر سی
کیلومتر بسی کیلومتر مخارجش را باید وزارت فواید
عامه تصویب کند و نقشه را باید وزارتخانه تصدیق کند
پس از اینکه نقشه ها را دولت تصویب کرد آنها باید
تحت نظارت و تقبش دولت ساختمان کنند. پس این
يك کاری است که در آتیه برای خودشان خوب است و
آنها باین اعتقاد آمده اند که ساختمان راه آهن را هم
حتماً قبول کنند. و البته سعی میکنند که خوب کار
کنند و بعلاوه معمول نیست که این کپانیهای باین زرکی
که میآیند و میخواهند يك همچو کار هائی بکنند بد
کار کنند زیرا اینها میخواهند کار خودشان را خوب
انجام دهند و ساختن راه آهن را هم خودشان قبول کنند
و تحصیل شهرت نمایند و از این لحاظ با دولت خوش
حسابی خواهند کرد. و يك طوری رفتار نمیکنند که
ما از آنها برنجیم و آنها را پس ازین گذشته از این
ما نظارت کامل خواهیم داشت و جزئیات مسئله را در
نظر خواهیم گرفت و همه جا کنترل خواهیم کرد. حتی
مزد عمله و نظامنامه راجع بانها و سایر مسائل جزئی
را هم می توانند بدون نظر ما تغییر و تبدیل بدهند.
مثلاً اگر میخواهند مزد عمله را زیاد و کم کنند باید با
نظر دولت باشد و همینطور راجع بحقوق مستخدمین
میتوانند بدون نظر دولت تغییر و تبدیل بدهند. تمام
این ملاحظات و دقتها شده. اما در قسمت حق تقدم که
فرمودید بنده دوسه دفعه توضیحات دادم و خیال کردم
گوش دادید و توجه فرمودید. عرض کردم حق تقدم
در صورتی است که شرایط مساوی باشد پس این چند شرط
دارد یکی این است که ما این را بمناقصه بگذاریم و آنها
پیشنهاد بدهند و پیشنهادها مساوی باشد باید تمام این

مراحل حاصل شود تا حق تقدم برای کپانی منظور
شود. در این صورت تصدیق می فرمائید که يك همچو
سندیکی مهمی که برای نقشه برداری به مملکت ما میآید
و مساعدت با ما میکند اخلاقاً و انصافاً نمیشود يك همچو
حق را باو نداد و او هم باین اطمینان میآید و این
تسهیلات را در مقدمات کار برای ما فراهم میکند که
ساختمان بعدی هم بخودش واگذار شود و باین نظر سعی
میکند که با ما خوش حسابی کند در آتیه هم چنانکه
عرض کردم مسئله نقشه و سایر وسائل تمام در وزارت
فواید عامه خواهد آمد و با نظر متخصصین و مهندسی
که داریم دقت خواهد شد و بطوری که نفع دولت است
انجام خواهد گرفت. پس از هیچ جهت جای نگرانی
نخواهد بود

نایب رئیس - چون عده کافی نیست و اکثر آقایان
بیرون تشریف برده اند اگر اجازه میفرمائید بقیه مذاکرات
بماند برای جلسه بعد

جمعی از نمایندگان - صحیح است

نایب رئیس - عجاله کسری کمیسیونها را بمرض
آقایان میرسانم. برای کمیسیون داخله آقایان میرممتاز
امیر اسدالله خان عامری - دادگر - سلطان محمد خان
عامری - حشمتی - پور تیمور - امین التجار زینتی - احتشام زاده
زنکنه - وکیل - حیدری - انتخاب شده اند بکنفر
کسر است

کمیسیون مالیه : فهیمی - ملك مدنی - ذوالقدر -
عدل - ایلخان - حاج میرزا مرتضی - حاج میرزا حبیب
الله امین - افخمی - شاهرزاده - محمدولی میرزا - خواجوی
شریعت زاده انتخاب شده اند بکنفر کسر است که اکثریت
پیدا نکرده. برای کمیسیون خارجه آقایان : بهار - دیوان
بیگی - مرتضی قلیخان بیات - امیر تیمور کلالی - اسعد
فهیمی - طلوع - کی استوان - ثقة الاسلامی - خواجوی
میرزا عبد الله خان وثوق انتخاب شده اند اکثریت نسبت
بکنفر حاصل نشده. کمیسیون عدلیه آقایان : مدرس -

جمشیدی - میرزا ابراهیم آشتیانی - حاج شیخ بیدات
 مولوی - دیبا - آیه الله زاده خراسانی - شریعت زاده - عراقی
 بدر - جهانشاهی - یاسائی - کمیسون معارف آقابان : ضیاء
 آقا زاده - بزواری - بهار - دکتر طاهری - اهری - حاج
 میرزا عبدالحسین - سهراب خان ساکنیان - نوبخت -
 عمادی - محمد آخوند - حاج آقا حسین
 کمیسون فواید عامه - آقابان : حاج میرزا حبیب الله
 امین - فرشی - موقر - افشار - آقا سعید یعقوب - شیروانی -
 کازرونی - اسفندیاری - غلامحسین میرزا - عباس میرزا -
 عصر انقلاب نسبت بیک نفر اکثریت حاصل نشده است
 اینهمه لایحه تفریح بودجه ۱۳۰۵ مجلس که از طرف
 اداره مباشرت رسیده است
 معاون وزارت فواید عامه - استدعا می کنم لایحه
 مرحوم صنیع الدوله را جزو دستور جلسه آئینه قرار دهید
 (مجلس سه ربع ساعت بعد از ظهر ختم شد)

قانون

استخدام دو نفر معلم از مملکت آلمان برای مدرسه صنعتی فارس

ماده واحده - وزارت معارف مجاز است که بکنفر معلم آلمانی و بکنفر معلم نجاری که یکی از آنها
 شایسته مدیری فنی هم باشد از مملکت آلمان برای مدرسه صنعتی فارس از اول فروردین ۱۳۰۷ مطابق شرایط
 ذیل استخدام نماید
 (ا) مدت استخدام معلمین مذکور از اول فروردین ۱۳۰۷ برای سه سال و سه ماه است و در صورتیکه بخوبی از عهده
 وظایف محوله بر آمده اثبات لیاقت نمودند وزارت معارف مجاز خواهد بود استخدام مشارالیه را برای دو سال دیگر
 تمدید نماید که مجموعاً پنج سال و سه ماه بشود
 (ب) حقوق مدیر و معلم از قرار سالی دو هزار و چهار صد تومان و حقوق معلم دیگر سالی یک هزار و هشتصد
 تومان است که با قسط ماهیانه در یافت خواهند داشت
 (ج) در موقع عزیمت بایران بهر يك از معلمین مذکور مبلغ سیصد تومان بعنوان خرج سفر داده میشود و
 هنگام ختم قرار داد همچنانچه کنترات مشارالیه تجدید نکردند و بنحواهند دلان مراجعت کنند بهر يك معادل مبلغ
 مزبور برای معاودت پرداخت خواهد شد
 (د) مستخدمین مذکور سالی یکماه در تابستان حق مرخصی با استفاده از حقوق خواهند داشت و
 می توانند با اجازه وزارت معارف پس از چند سال بکمترتبه از مجموع مرخصی های خود فقط در موقع تعطیل
 تابستان استفاده نماید
 (ه) وزارت معارف اختیار دارد سایر شرایط استخدام معلمین مذکور را بر طبق قانون ۲۳ عقر ۱۳۰۱
 تعیین و قرار داد آنها را امضاء نماید
 این قانون که مشتمل بر يك ماده است در جلسه بیست و هشتم فروردین یک هزار و سیصد و هفت شمسی
 بتصویب مجلس شورای ملی رسید

رئیس مجلس شورای ملی حسین پیرنیا